

4 Ekim 2023 tarihinde Malta'da düzenlenen konferansta; balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün durumunu gözden geçirmek ve sürdürülebilir bir geleceğe yönelik dönüşürücü yeni eylemler üzerinde anlaşmak üzere bir araya gelindi. [Sayfa 4 >](#)

Esra Kartal - Prof. Dr. Vahdet Ünal
Prof. Dr. Zafer Tosunoğlu [Sayfa 10 >](#)

Değerli Balıkçı Dostlar; Bu sene Cumhuriyetimizin Yeni Yüzyılına gireceğiz. Övünçlüyüz. Yaşadığımız büyük zorluklara ve felaketlere rağmen buruk da olsa mutluyuz....
Dr. Erhan EKMEK [Sayfa 2 >](#)

OCAK 2024
Yıl:8 Sayı:27

SÜR-KOOP HABER

balıkçının gazetesi

SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

www.sur.coop | Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yayın Organı | Ücretsizdir

SÜR-KOOP Tebliğ Çalıştayı Gerçekleştirildi

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliğimizce; 18-21 Aralık 2023 tarihleri arasında Antalya'da 'Sür-Koop Tebliğ Çalıştayı' düzenlendi.

Çalıştaya; TBMM Balıkçılık ve Su Ürünleri Komisyonu Başkan Vekili Ak Parti Giresun Milletvekili Prof. Dr. Nazım Elmas, TBMM Balıkçılık ve Su Ürünleri Komisyonu Sözcüsü CHP Sinop Milletvekili Barış Karadeniz, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Dr. Mustafa Altuğ Atalay, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Daire Başkanları ve uzman görevlileri, WWF Türkiye, Kadın Balıkçılar Derneği, DEM-BİR, SÜYMER-BİR, Akdeniz Koruma Derneği, GFC, Akademisyenler ve ülkenin dört bir yanından gelen balıkçılar olmak üzere 250 kişi katılım sağladı.

Yapılacak çalıştaydan çıkacak sonuçların ülke balıkçılığı ve su ürünleri kooperatifleri açısından önemini vurgulayan Sür-Koop Genel Başkanı Ramazan ÖZKAYA yaptığı açılış konuşmasında; "Böyle önemli kararların alınacağı bir toplantıda çeşitli görüşlerin bir araya gelmesi ve herkesin ortak bir noktada buluşarak taleplerini dile getirebilmesi öncelikli arzumuzdur. Denizler bizim ortak mirasımızdır. Öncelikli hedefimiz sürdürülebilirliği sağlamak ve gelecek nesillere bol, bereketli bir deniz bırakmak olmalıdır." dedi.

Özkaya, "Son 13 yılda 150 bin ton balığımız azalmış, yakalanan balık boyları küçülmüş, reislerimiz tekne boyu büyütme yarışına girmiş durumdadır. Bunların yanı sıra giderler artmış, balığa çıkmak aşırı maliyetli olmaya başlamıştır. Bir yandan da iklim değişikliğinin etkisi olarak istilacı türler de ülkemizde sıklıkla görülmeye başlamıştır." diye konuştu.

Kota sistemini şu anda hamsi balığında uygulamayı düşünüyoruz.

Özkaya, "Eğer balık azaldıysa ve balık boyları küçüldüyse bunun için uygulanabilecek en güzel yöntem kotadır. Kota sistemini şu anda hamsi balığında uygulamayı düşünüyoruz. Farklı üniversitelerimizden, 6 akademisyenimizin yapmış oldukları çalışmalarında; hamsi stoklarında bir sıkıntı olmadığı fakat hamsi boylarında küçülme olduğunu raporlanmıştır." bilgisini aktardı.

Peki biz kotadan ne bekliyoruz? sorusunu yönelten Sür-Koop Genel Başkanı Özkaya, "Kotanın en önemli amaçlarından biri stokların korunmasının yanında balıkların kaynak ve gelirlerinin adil paylaşılmasıdır. En iyi sürdürülebilirlik az masrafla yapılan üretimdir. Az masrafla yapılan üretim, hem sürdürülebilirliği sağlar hem de balıkçıların kazançlarını artırır. Kotaya geçmek için şartlarımız uygun." dedi.

Denizleri koruma görevi ilk olarak balıkçındır diye sözlerine devam eden Özkaya; "Çünkü tüm yatırımımız denizde, denizde balık varsa yatırımlarımızın bir kıymeti var. Ama denizde balık yoksa yatırım yapmamızın da bir anlamı yok. Aynı zamanda tüketicilerimize de bu konuda büyük görev düşüyor, balıkçının tuttuğu küçük balıkları tezgahlarda tüketicilerimizin almaması, küçük balıkların tutulmamasında caydırıcı bir sebep olacaktır." dedi.

Geleneksel balıkçılar denizlerin bedava bekçileridir.

Tüm yaşanan olumsuzluklarla mücadele etmeye çalışan, gerekli yerlere gerektiğinde şikayette bulunan geleneksel balıkçılarımızı, tüm dünyanın desteklediği gibi bizler de desteklemeliyiz diye konuşan Özkaya, "Balıkçılık yaptığı ağırları, kesinlikle korumalıyız, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığının aldığı harc ve belge paralarını, mümkünse almamalı mümkün değilse en cüzi miktarda tutmalıyız. Avlanma alanlarını korumalıyız, ek gelir elde edebilmeleri için pesca turizm uygulamasına geçmeliyiz. [Haberin Devamı Sayfa 5 >](#)

SÜR-KOOP Çocuklara Balığı Sevdiriyor

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği, balık tüketim alışkanlığının yaygınlaştırılması ve su ürünlerini tanıtmak amacıyla 'Balıkla Büyüyorum' etkinliklerini düzenlemeye devam ediyor.

Etkinlikler kapsamında bu yıl; Ankara Mamak TOKİ İlkokulu 3/D sınıfından 26 öğrencimize, Sür-Koop Balık Satış Yeri'nde balık-ekmek ikram edildi.

Özellikle çocuklarımızın balık tüketmesini çok önemsiyoruz

Sür-Koop Genel Başkanı Ramazan Özkaya, ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olduğunu, balık bakımından zengin bir ülke olmamıza rağmen, az balık tükettiğimizi, balığın beslenme ve sağlık açısından önemine değinerek, çocuklarımıza hafta en az iki kere balık yemekleri konusunda ebeveynlerini teşvik etmeleri gerektiğini belirtti. Özkaya, "Su ürünleri kooperatifleri olarak, özellikle çocuklarımızın balık tüketmesini çok önemsemekteyiz. Balık demek omega-3 demek. Omega-3 demek sağlıklı beyin gelişimi demek. Çocuklarımızın balığı sevmelerinin, balık yeme alışkanlığının ileri nesillere aktarılmasında önemli bir rolümüz olduğunu düşünmekteyiz. 'Balıkla Büyüyorum' etkinliğimizi ileri tarihlerde farklı ilköğretim okullarıyla da yapmayı planlıyoruz." bilgisini aktardı.

Etkinlikte, balıkları merakla inceleme fırsatı da bulan öğrencilerimizin soruları yanıtlanırken, farklı balık türlerini, avlanma boylarını ve balıkların hangi bölgelerde yaşadıklarını öğrenmiş oldular. 🐟

www.surkoopkutuphane.org

"Kooperatifler Yeni Bir Dünya Kurar"

SÜR-KOOP
E-KÜTÜPHANE

Bir Tıkla Ulaş!

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

General Fisheries
Commission for the
Mediterranean

Akdeniz ve Karadeniz'de Küçük Ölçekli Balıkçılık için Bölgesel Eylem Planı

Ayın Dosyası Sayfa 7 >

Prof. Dr. Vahdet Ünal & Prof. Dr. Zafer TOSUNOĞLU

Yeni Yüzyıla "Virabismillah"

Değerli Balıkçı Dostlar; Bu sene Cumhuriyetimizin Yeni Yüzyılına gireceğiz. Övünçlüyüz. Yaşadığımız büyük zorluklara ve felaketlere rağmen buruk da olsa mutluyuz.

İNCE

Dr. Erhan EKMEN
Ziraat Yüksek Mühendisi

oluşan ısı ve akıntı değişiklikleri su ortamındaki doğal hayatın düzenini aksatmaktadır. Zehirli atık maddeler, düşük oksijen seviyesi derken bir de üzerine en son müsilağ eklenince denizlerimizde bir anda yeni tehditler oluşmaya başlamıştır. Balıklar, yaşam ortamları bozuldukça giderek dengelerini kaybetmekte, hayat döngüleri kırılmakta ve daha az üremektedirler. Bu durum balıkların göç yollarını değiştirmekte, dipleri kaçırarak, daha önce görmediğimiz zararlı su canlılarını ve istilacı türleri arttırmakta, hatta bazı türlerde yok olmaya kadar yaklaşan azalmalara neden olmaktadır.

Yılların balıkçı reisleri, avuçlarının içi gibi bildikleri denizlerdeki sürüleri, eskisi gibi kolaylıkla bulamamaktadırlar. Bilim adamları artık ürkütücü uyarılar yapmaktadırlar. Balıkçının işini kaybetmesinden hatta insanların bir daha hiç balık yememesinden çok daha önemli olan gerçek felaket, denizlerde dengenin bozulmasına bağlı olarak bütün Dünyada yaşamın altüst olma riskidir.

Ülkemizde bu tehlikeyi yıllar önce-sinden gören ve her zamanki gibi yine fedakârlık yapan kesim balıkçılarımız olmuştur. Kendilerine boy ve sezon ile ilgili kısıtlamalar getiren, av yasakları uygulayan balıkçılarımız belki de ülkemizdeki en bilinçli çevreci grubu oluşturmaktadır. Gelir kaybı anlamına gelen bu tutum aslında gelecek adına yapılan büyük bir yatırımdır. Bu bilinçle özveride bulunmak her babayığının hakkı değildir.

Bu ciddi sorun karşısında daha çok destekleme beklerken, balıkçının direnme gücünü kıran diğer büyük sorun ise; işin ekonomik kısmıdır. Son birkaç yıldır salgın hastalık, deprem, sel, yangın derken ekonomik dengeler herkes için

bozulmuştur. Balıkçımızı hiç ilgilendirmeyen döviz- faiz arasındaki sebep sonuç ilişkisinin neden olduğu yüksek enflasyon halkın alım gücünü yani balığın fiyatını düşürürken; artan döviz fiyatları mazot, boya, bakım, ağ, yedek parça gibi çoğu ithal olan girdilerimizin fiyatını arttırmaktadır. Toplumdaki diğer herkes kadar zorlanan balıkçı işte bu şartlarda vatandaş balık yiyebilsin diye fedakârlık yaparak balık fiyatlarını aşırı artan kendi maliyetleri kadar arttırmamaktadır. Bu durumda balıkçı artan maliyetlere rağmen artırmadığı balık fiyatları nedeniyle çift taraflı bir cenderede ezilmektedir. Bu özveriye rağmen balık taşı çıktığında balıkçının cebine giren para ile tezgaha düştüğünde vatandaşın ödediği para arasında anormal fark oluşunca her iki taraf için dert daha da büyümektedir.

Ekonomik ve çevresel boyutlarına ilaveten maalesef işin bir de sosyal boyutu bulunmaktadır. Gecenin köründe soğukta fırtınasıyla, akıntısıyla, dalgasıyla canını dişine takarak kelle koltukta çalışan balıkçımıza bunca fedakarlığına rağmen yeterince sahip çıkılmamaktadır. Balıkçılık toplum içinde çok daha saygın bir meslek olarak anılmalı, emeğine saygı gösterilmeli, değeri bilinmeli ve yıllardır feragat ettiği hakkı teslim edilmelidir. Çünkü kıt kaynakların en iyi şekilde kullanıldığı ve korunduğu, doğaya ve çevreye saygılı, adil ve paylaşımcı daha iyi bir gelecek için ülkemizdeki en etkin paydaş balıkçılarımızdır.

Ekosistem temelli sürdürülebilir bir balıkçılık yönetimi için AB Ortak Balıkçılık Politikası, Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF), Birleşmiş

Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC), Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) ve Uluslararası Balıkçılık Kooperatifleri Örgütü (ICFO) kapsamında konferanslar ve farkındalık kampanyaları yapılmakta, çeşitli projeler sürdürülmektedir. Dünyada bütün bu çalışmaların odağında ise her zaman kooperatifler yer almaktadır. Ülkemizde de küresel felaketler ile mücadelede toplumsal farkındalık yaratılması ve sahada etkin olunabilmesi açısından SÜRKOOP'a önemli görevler düşmektedir.

Hızla yaklaşmakta olan küresel tehditlere şimdiden hazırlanmalıyız. Sahip olduğumuz avantajları ve fırsatları en iyi şekilde kullanabilmek için artık bir an evvel elimizdeki tek silah olan kooperatifimize iyi sarılmalıyız.

Türk Balıkçılığının Neferleri olarak; muhtaç olduğumuz kudret birlikteliğimizdedir. Bu bilinçle liyakatlı, teknik kadrolarla örgütlü bir işbirliği içinde olduğumuz sürece çözemeyeceğimiz sorun yoktur. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin inancılı yurtsever vatandaşları olarak; ülkemiz Büyük Önder Atatürk'ün ilke ve inkılaplarıyla çizdiği hedeflere, bilimsel, akılcı ve adil yöntemlerle ulaşmak, çağdaş uygarlık yolunda yükselmek ve ileri gitmektir.

Umutluyuz. Gururluyuz. İlk günkü kadar heyecanlıyız.

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken Türk Balıkçısı olarak Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün izinde, birlik ve beraberlik içinde ülkemize sahip çıkma azmi ve gayreti içinde Vira bismillah diyoruz. .

TAŞINDIK

YENİ ADRESİMİZ:

Kavaklıdere Mahallesi Konur 2 Sk. No: 52
Daire: 10 Bakanlıklar/Çankaya - ANKARA

Tüm resmi işlemlerimiz ve yazışmalarımız bu adres üzerinden devam etmektedir.

SÜR-KOOP HABER

İmtiyaz Sahibi ve Yayınlayan

S.S. Su Ürünleri Kooperatif Bir. Mer. Birliği Adına

Ramazan ÖZKAYA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mine CANIKLI

Genel Yayın Yönetmeni

Reyhan YAKIŞIR

Haber Müdürü

Erdoğan KARTAL

Grafik-Tasarım

Ayhan ELMALIPINAR

Merkez Adres: Konur 2 No:52/10 Bakanlıklar /ANKARA

Tel: 0312 419 22 88 • Faks: 0312 419 22 89

www.sur.coop • info@sur.coop • sur_koop@yahoo.com.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın - OCAK 2024 - ANKARA

Baskı: Pozitif Matbaacılık ve Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Çamlıca Mh. Anadolu Bulvarı 145. Sk. 10/19 Yenimahalle/ ANKARA

Tel: 0312 397 00 31

Yazarların sorumluluğu yazarlara, ilanların sorumluluğu sahiplerine aittir.

GEF Küçük Destekler Programı Projeler Buluşması

GEF Küçük Destekler Programı Projeler Buluşması bu yıl 9 Eylül Cumartesi günü Ankara CerModern'de düzenlendi.

SÜR-KOOP Genel Başkanı Ramazan ÖZKAYA ve SÜR-KOOP Genel Koordinatörü Reyhan YAKIŞIR 09 Eylül 2023 tarihinde GEF Küçük Destek Programı Projeler Buluşmasına katılım sağladı. Genel Başkan Ramazan ÖZKAYA; Cermodern'de bir araya gelen, projelerini başarı ile tamamlamış sivil toplum kuruluşlarının stantlarını gezerek fikir alışverişinde bulundu ve çalışmalarında başarılar diledi. SGP Türkiye

ile daha önce 3 önemli proje tamamlamış olmanın mutluluğunu yaşıyor olduğunu belirterek, SGP Türkiye'nin 30. yılını kutlayarak, SGP Türkiye ailesine teşekkürlerini iletti.

Bir günlük buluşmada Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından uygulanan Küresel Çevre Aracı (GEF) Küçük Destek Programı (SGP) kapsamında desteklenen yerel inisiyatifler çalışmalarını sundu. 🐟

"Boğaziçi Lüferi" İçin Coğrafi İşaret Tescili

İstanbul'un simgelerinden biri olan Lüfer, "Boğaziçi Lüferi" şeklinde İstanbul Ticaret Odası tarafından coğrafi işaret tescili aldı.

2019 Yılı'nın Aralık ayında başlatılan "Boğaziçi Lüferi" coğrafi işaret çalışmaları öncesinde "Şile Bezi" için de coğrafi işaret tescil hazırlıkları yapılmıştı. Konuya ilişkin X Sosyal Medya hesabından açıklamada bulunan İstanbul Ticaret Odası (İTO) Yönetim Kurulu Başkanı Şekib Avdagiç, İstanbul Coğrafi İşaret Konsorsiyumu paydaşlarının desteği ile sürdürülen çalışmalar sonucunda, "Boğaziçi Lüferi" ile ilgili hazırlık sürecinin tamamlandığını, Boğaziçi Lüferi'nin İstanbul Ticaret Odası adına, Türk Patent ve Marka Kurumu (TPE) nezdinde coğrafi işaret tescilinin gerçekleştiğini ifade etti. Açıklamasına, "İstanbul mutfağı ve deniz kültürünün vazgeçilmezi olan Boğaziçi Lüferi'nin tescilli, megakentin kültür zenginliğine ve marka değerine katkı sağlayacaktır." şeklinde devam eden Avdagiç, "Şimdi İstanbul Ticaret Odası olarak, İstanbul'un potansiyel coğrafi işaretli ürünlerinin tespiti ve tesciline yönelik çalışmalarımıza daha büyük bir heyecanla devam edeceğiz" diyerek sözlerini noktaladı.

COĞRAFI İŞARET NEDİR?

Coğrafi işaret, tüketiciler için ürünün kaynağını, karakteristik özelliklerini ve ürünün söz konusu karakteristik özellikleri ile coğrafi alan arasındaki bağlantıyı gösteren ve garanti eden kalite simgesi olarak biliniyor.

Coğrafi işaret tescili ile kalitesi, gelenekselliği, yöreden elde edilen hammaddesi ile yerel niteliklere bağlı olarak belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunması sağlanıyor.

Coğrafi işaret, 6 bin 769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 34 üncü maddesinde "Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş ürünü gösteren işaret olarak tanımlanıyor. Coğrafi işaretler, menşe adı ya da mahreç işareti olarak tescil ediliyor. Gıda, tarım, maden, el sanatları, sanayi ürünleri coğrafi işaret tesciline konu olabiliyor. Kaynak: Balık Haber Merkezi 🐟

Küçük Ölçekli Balıkçılık Desteklemesi Başvuruları

Destekleme Başvuruları 08 Ocak 2024 tarihinde başlamış olup, 16 Şubat 2024 tarihinde sona erecektir. 2024 yılı destekleme başvuruları Balıkçı Gemisinin Ruhsat Tezkeresinin düzenlendiği İl/İlçe Müdürlüklerine yapılacaktır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü resmi web sayfasındaki gönderide, "Küçük Ölçekli Balıkçılık Desteklemesi" başvuru tarihlerinin 8 Ocak 2024 tarihinde başlayıp 16 Şubat 2024 tarihinde sona ereceği ve 2024 yılı destekleme başvurularının, balıkçı gemisinin ruhsat tezkeresinin düzenlenmiş olduğu İl/İlçe Müdürlüklerine yapılacağı belirtildi.

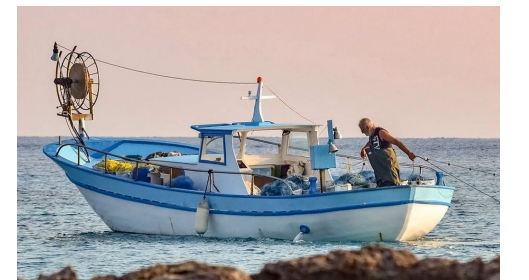
Destekleme için; Geminin başvuru tarihindeki SUBİS kayıtlarında yer alan gemi sahibi/sahipleri ile o tarihteki en büyük boy uzunluğu esas alınarak kabul edilecektir. Gerekli şartları sağlayan gemilere boy uzunluğuna göre belirlenen miktarlarda gemi başına destekleme ödemesi yapılacaktır. Boy uzunluğu;

- 4,99 metreye kadar olan gemilere 3.500 TL
- 5-7,99 metre arası gemilere 4.250 TL
- 8-9,99 metre arası gemilere 5.250 TL
- 10-11,99 metre arası deniz balıkçı gemilerine 6.000 TL ödenecektir.

Balıkçı gemisinin sahibi veya ortağı olan Kadın Balıkçılarımıza; desteklemeye başvurduğu

tarihte sahiplik veya ortaklığın devam ediyor olması ve şahsı veya ortakları adına desteklemeye bizzat başvuru yapmaları halinde, gemi başına ödenecek birim destekleme tutarının % 25 daha fazlası ödenecektir.

Müracaatlar şahsen Dilekçe ile yapılacak olup, Dilekçe ekinde yer alan Avcılığa ilişkin Anket Formu doldurulacaktır. Anket Formunu doldurmayan veya eksik dolduran Balıkçılarımız bu destekleme ödemesinden yararlanamayacaktır. Bu yüzden Balıkçılarımızın mağduriyet yaşamaması için kendilerine verilen Anket formunu itinalı bir şekilde doldurmaları büyük önem arz etmektedir. 🐟

Akdeniz'in Küçük Ölçekli Balıkçıları Yerli Olmayan Türlerle Karşı Çözüm Arayışında

Dokuz Akdeniz ülkesinden gelen, 30'dan fazla küçük ölçekli balıkçı ve paydaş, Akdeniz'de yerli olmayan türlerin hızla yayılmasına karşı çözümleri tartışmak üzere Akyaka'da buluştu.

Akdeniz Balıkçılık Genel Komisyonu (GFCM) tarafından düzenlenen ve Akdeniz Koruma Derneği (AKD)'nin ev sahipliği yaptığı üç gün süren forumda, karşılıklı deneyimler paylaşıldı ve Akdeniz'i etkileyen yerli olmayan türlerin hızla yayılmasına karşı pazar odaklı mavi ekonomi çözümleri tartışıldı.

Akdeniz ve Karadeniz'de yaklaşık 1.000 yerli olmayan tür tespit edilmiş olup, bunların yarısından fazlası kalıcı popülasyonlar oluşturmuştur. Bu gelişme, deniz ekosistemleri, balıkçılık ve yerli topluluklar için giderek artan zorluklar ortaya çıkarmaktadır, çünkü bu türler, yerli türlerle habitat ve besin kaynakları için rekabet edebilir. Doğu Akdeniz'in ısınan suları, yüksek miktarda bulunan Mavi yengeç ve Aslan balığı gibi türler için yaşam alanı haline gelmektedir. Ancak bu türler aynı zamanda yeni gelir kaynakları için fırsatlar sunmaktadır. Küçük Ölçekli Balıkçılık Forumu odak noktasında da yerli olmayan türler hakkında bilgi ve deneyim alışverişi ile bu türlerin değerini artırmak için stratejiler paylaşmak yer aldı.

Bu yıl 26. yıl dönümünü kutlayan Gökova'daki Akyaka Su Ürünleri Kooperatifi, yerli olmayan türlerin getirdiği değişikliklere uyum sağlama konusunda bir başarı modeli sunmaktadır.

Gökova Körfezi'nin Deniz Koruma Alanı (DKA) içinde oluşturulan yedi Balıkçılığa Kapalı Alan (BKA), orfoz gibi yerli türlerin boyut ve miktarında artışa neden oldu. Yerli türlerin daha büyük ve sağlıklı olması, yerli olmayan avcı türlerden korunmalarına yardımcı olurken BKA'larda yerli olmayan türlerde %50'lik bir azalma gözlemlenmiştir. Ayrıca, Akyaka kooperatifi körfezin geri kalanında yakalanan birçok yerli olmayan türü doğrudan tüketicilere ve yerli restoranlara satmaktadır.

AKD'nin 2015 yılında başlayan Yeni Balıklar programının yolculuğunu, Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Kızılkaya şu iki temel soruya dayandırdıklarını iletiyor: "Yerli olmayan türleri ekonomiye nasıl entegre edebiliriz?" ve "Küçük ölçekli balıkçılar için bir değer haline nasıl getirebiliriz?" Ve ekliyor: "Veriler ve anketler gösteriyor ki yerli olmayan türler sadece bizim için değil, aynı zamanda diğer Akdeniz ülkeleri için de giderek önemli bir konu haline geliyor."

Küresel Çevre Fonu (GEF) tarafından finanse edilen Küçük Ölçekli Balıkçılık Forumu, Akdeniz çevresinden balıkçıları ve diğer paydaşları bir araya getirerek Akyaka gibi örnekleri paylaşmaya ve yerli olmayan türlerin yarattığı zorluklar ve fırsatlar konusunda çözümleri tartışmaya odaklandı. Bunlar arasında bu türlerin pazar potansiyelini değerlendirmeye yönelik yerli girişimler de bulunmaktadır. AKD'nin 2023 yılında Türkiye'deki dört farklı kooperatifte yürüttüğü bir çalışma, incelenen toplam avın %24'ünün yenilebilir yerli olmayan türlerden oluştuğunu gösterdi ve bu da balıkçıların

gelirinin yaklaşık %10'unu oluşturarak, yeni pazar fırsatlarının boyutunu gösterdi.

GFCM'nin sosyoekonomik konulardan sorumlu balıkçılık uzmanı Anna Carlson, "Yerli olmayan türlerin izlenmesi ve yönetimi, yerli ekolojik bilgi ve balıkçılar tarafından gerçekleştirilen sürekli veri toplamanın bir sonucudur ve GFCM'nin Akdeniz ve Karadeniz'de sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine yönelik 2030 stratejisinin temelini oluşturmaktadır." dedi.

Tunuslu balıkçılar da, Türkiye'deki deneyimlere benzeyen hikayelerini paylaştı. Mavi yengeç başlangıçta balıkçılık ve gelirlerde büyük bozulmalara neden olmuş olsa da, şu anda Tunuslu balıkçı Sassi Alaya'ya göre bu durum yeni fırsatlar ortaya koyuyor. Alaya, sezonda yakalanan mavi yengecin, Güneydoğu Tunus'taki Gabès Körfezi'nde yakalanan balığın %70'ten fazlasını oluşturduğunu söylüyor. Bu adaptasyon, sadece gelirleri artırmakla kalmamış, aynı zamanda işe daha fazla kadın ve genç çekmiş ve hükümet politikalarında koruma ve sürdürülebilirliğe doğru bir değişimi teşvik etmiştir.

Küçük Ölçekli Balıkçılık Forumu, Akdeniz'deki güçlü küçük ölçekli balıkçılık sektörünün direncini sergileyerek, yerli olmayan türlerle karşı başarılı bir uyum ve gelecekteki büyüme fırsatları hakkında hikayeleri paylaşma ve değişim için çözümler bulma amacını taşıdı. Yerli türlerin korunması ile yerli olmayan türlerin tüketim için değerlendirilmesi arasında denge kurma, GFCM için ana bir öncelik olmaya devam edecektir. GFCM, Doğu Akdeniz'de yerli olmayan türlerle ilgili bir pilot çalışma ve tüm havza boyunca mavi yengeç üzerine bir araştırma programı başlatmıştır. İş birliği, veri odaklı stratejiler ve sürdürülebilir uygulamalar, Akdeniz balıkçı topluluklarının denizel yaşam ve geçim kaynaklarını korumak için önemlidir.

Béchar'dan Azzedine Arhab "Cezayir'den küçük ölçekli bir balıkçı olarak, henüz sularımızda bu türlerden pek göremedik. Ancak bu toplantı sayesinde, Aslan balığı ve Mavi yengeci tatma şansını buldum - ki çok lezzetli! - ve bu türlerle başa çıkmak için bölgedeki deneyimleri duyma şansını buldum. Buradan ayrılırken, eğer bu türler bizim sularımıza gelirse, değişime hazır olacağız. Bizim konusunda kendimi güvenli hissediyorum!"

Mart 2023'te Roma'daki Küçük Ölçekli Balıkçılık Forumu'nda balıkçılar tarafından planlanan ve tasarlanan bu ilk forum; yerli bilgiyi, hikayeleri, ipuçlarını ve çözümleri paylaşma ve birlikte yeni bir denge bulma amacını taşıyordu. Forumu Türkiye'den katılan Ege Üniversitesi ve AKD üyeleri Zafer Tosunoğlu, Vahdet Ünal ve Akyaka Su Ürünleri Kooperatif Başkanı Can Görgün, bir sonraki çalıştayan Türkiye, Akyaka'da olmasını teklif etmişlerdi. **Kaynak: Akdeniz Koruma Derneği**

Akdeniz'in Sürdürülebilirliğine Dair Taahhütler Masaya Yatırıldı

Malta'da düzenlenen konferansta; balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün durumunu gözden geçirmek ve sürdürülebilir bir geleceğe yönelik dönüştürücü yeni eylemler üzerinde anlaşmak üzere bir araya gelindi.

Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine ilişkin gerçekleşen MedFish4Ever Konferansı, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün durumunu gözden geçirmek ve sürdürülebilir bir geleceğe yönelik dönüştürücü yeni eylemler üzerinde anlaşmak üzere düzenlendi. Konferansa üst düzey yetkililer, balıkçılar, su ürünleri yetiştiricileri, bilim insanları, yöneticiler, sivil toplum kuruluşları ve uzmanlar katıldı. Arnavutluk, Cezayir, Fas, Fransa, Hırvatistan, İspanya, İsrail, İtalya, Karadağ, Kıbrıs, Lübnan, Malta, Mısır, Slovenya, Suudi Arabistan, Tunus, Türkiye ve Yunanistan'dan hükümet yetkilileri de toplantıda yer aldı.

Etkinlik, Malta Hükümeti ev sahipliğinde ve Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM) tarafından Avrupa Birliği ile birlikte düzenlendi. Etkinlikte; 2017 MedFish4Ever Bakanlar Deklarasyonu'nun imzalanmasından sonra kaydedilen ilerleme ve o günden bu yana ortaya çıkan zorluklara yeni çözümler bulma ihtiyacı üzerinde duruldu. Akdeniz ülkeleri arasındaki bölgesel anlaşma, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün sürdürülebilirliği ve refahının yanı sıra Akdeniz'in değerli deniz ekosistemlerinin ve bunların sağladığı hizmetlerin korunmasına yönelik 10 yıllık bir vizyon ortaya koyuyor.

"Birlikte Çalışmaya Devam Edilmesi Hayati Önem Taşıyor"

GFCM Başkanı Roland Kristo "MedFish4Ever Deklarasyonu ilerlemenin temelini attı, ancak imzacıların ve paydaşların birlikte çalışmaya devam etmesi hayati önem taşıyor. Bu sektörün gelecekteki başarısı, müreffeh, adil ve sürdürülebilir bir geleceğe olan ortak bağlılığımıza ve vizyonumuza bağlı" dedi.

Katılımcılar kırılgan türleri ve ekosistemleri korumaya yönelik artan çabaları ve mevcut iş gücündeki yaş ve cinsiyet dengesizliklerini düzeltmeye yönelik devam eden çabaları tartıştı.

Avrupa Komisyonu Denizcilik ve Balıkçılık Genel Müdürü Charlina Vitcheva'nın da belirttiği gibi, "Birlikte Akdeniz ekosistemlerinin korunmasını sağlamalı, hizmetlerini ve kıyı toplulukları ve gelecek nesiller için sürdürdükleri geçim kaynaklarını, balıkçılık sayesinde güvence altına almalıyız. ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörü ile uyum kültürünü güçlendirerek sektördeki her türlü yasa dışı faaliyeti ele alıyoruz."

Malta Tarım, Balıkçılık ve Hayvan Hakları Bakanı Anton Refalo, "Önümüzdeki zorlukların önemli olduğunu kabul ederken, aynı zamanda dönüştürücü değişim için elimizdeki geniş fırsatların da farkında olmalıyız. MedFish4Ever Deklarasyonu, daha sürdürülebilir balıkçılığa yönelik kolektif çabalarımızın ve ortak kararlılığımızın temel taşı olarak duruyor" dedi.

Akdeniz balıkçılık sektörü bir dönüm noktasında diyen Avrupa Komisyonu Çevre, Okya-

nuslar ve Balıkçılık Özel Danışmanı Karmenu Vella ise "Bu hayati ekosistemi gelecek nesiller için korumak adına birlikte çalışmaya devam etmeliyiz" şeklinde konuştu.

Dönüştürücü Eylemlerin Önemine Dikkat Çekildi

Konferansta, son altı yılda su ürünlerinin hem avcılığında hem de yetiştiriciliğinde önemli ilerlemeler kaydedildiği belirtildi. Konferansa katılanlar, bilime dayalı yönetim planlarının bazı önemli ticari balık rezervlerinin sürdürülebilirliğini nasıl dönüştürdüğünü, izleme, gözetim ve yaptırım uygulamalarının nasıl güçlendirildiğini ve bu ilerlemelerin aşırı avlanma konusunda daha önce olumsuz olan eğilimleri nasıl tersine çevirdiğini anlattı.

Konferansın çıktıları ise şöyle sıralandı:

Su ürünleri yetiştiriciliğindeki ilerlemeler özellikle ulusal stratejilerin belirlenmesi ve Su Ürünleri Uygulama Merkezleri'nin açılmasıyla daha da arttı.

Balıkçılıkta ülkeler arasında artan işbirliği, bölgesel bir yönetişime yol açtı. Bu sayede ve artan uyum kültürünün de etkisiyle önemli balıkçılık alanlarının etkili bir şekilde yönetilmesi sağlandı.

Tartışmalar, deklarasyonun tüm hedeflerine tam olarak nasıl ulaşılacağı ve geleceğe en iyi şekilde nasıl hazırlanabileceğimiz üzerinde yoğunlaştı.

Dünyanın en yoğun biçimde sömürülen denizlerinden biri olan Akdeniz'de ülkeler, günümüzün en acil sorunlarıyla mücadele konusunda deneyim kazanıyor ve bu denizin benzersiz konumu, diğer denizler ve okyanuslar için bir çözüm laboratuvarı görevi görmesine olanak tanıyor.

Malta'da çerçevelenen yenilikçi yaklaşımlar, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinde uzun vadeli sürdürülebilirlik çabasında dünya çapındaki benzer sorunları ele almak için değerli şablonlar sağlayabilir.

Akdeniz Bölgesinde Balıkçılık 700 bin Kişiye İstihdam Sağlıyor

Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği Akdeniz toplumunda temel bir rol oynuyor. Her yıl bölge ekonomisine 8 milyar ABD Doları katkıda bulunmakla birlikte değer zincirinde yaklaşık 700 bin kişiye istihdam sağlıyor ve milyonlarca insanın gıda güvenliğine ve beslenmesine katkıda bulunuyor. Bununla birlikte sektör, aşırı avlanma, habitat bozulması, kimyasal ve plastik kirlilik, yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş (IUU) balıkçılık faaliyetleri ve iklim değişikliğinin varoluşsal tehdidi dahil olmak üzere giderek artan bir dizi zorlukla karşı karşıya. Balık avcılığının verimliliği azalıyor ve bölgesel su ürünleri yetiştiriciliği henüz tam üretim potansiyeline ulaşmış değil.

SÜR-KOOP Tebliğ Çalıştayı Gerçekleştirildi

...1. Sayfa Haberi

Sür-Koop Genel Başkanı Ramazan Özkaya, "Türkiye de net olmamakla beraber 5.5 milyon amatör balık avcısı bulunmaktadır. Bu 5.5 milyonun; 2 milyonu 60 gün balık avlamaya çıksa ve 3 kilo balık tutsa .Türkiye'de bulunan ticari amaçlı balık avcılığı yapan tüm teknelerin üstünde bir balık avlamış oluyorlar. Durum öyle bir hal aldı ki komisyoncular artık amatör avcıların denizden dönmesini bekliyorlar. Bize uygulanan cezai işlemler amatör balıkçılara da uygulansın. Nasıl avcılığa yasak yerlerde ticari balık avcılığı yapılamıyorsa amatör avcılar da aynı bölgelerde avcılık yapamasın. Karada yapılan avcılık haftada 3 gün iken denizlerimizde 7/24 amatör balık avcılığı yapılıyor. Biz buna dur demez, belirli önlemler almazsak ve amatörün her gün balığa gitmesini engelleyemezsek sürdürülebilirliği sağlamamız da mümkün olmayacak." uyarısında bulundu.

Mutsuz olabiliriz ama asla umutsuz olmayacağız.

Özkaya, "Her sene bakanlığımız veteriner hekim ve ziraat mühendisi istihdam ediyor. Bu yıl su ürünleri mühendisi kadrosu da açıldı. Bizler de buradan diyoruz ki, 5000 su ürünleri mühendisi alımı yapılsın ve bir Balıkçılık Bakanlığı kurulsun. Bakanlık kurulana kadar da su ürünleri genel müdürlüğümüz, tam yetkiyle çalışmalarını gerçekleştirmesini temenni ediyoruz."

dileğinde bulunurken Özkaya, "Yetiştiricilik alanları balıkçılarımızın her gün uğradığı ve verim aldığı yerlerde kuruluyor. Yetiştiricilik alanı kurulurken oradaki birim kooperatiften ve bölge birliğinde görüşler alınmalıdır." Görüşünü dile getirdi.

Özkaya, "Bizim tarlamız deniz, evimiz balıkçı barınaklarıdır. Mutsuz olabiliriz ama asla umutsuz olmayacağız." diyerek konuşmalarına son verdi.

Açılış konuşmalarında; Kadın Balıkçılar Derneği Genel Başkanı Sevinç Konuş, DEM-BİR Genel Başkan Yardımcısı Murat Kul, SÜYMER-BİR Genel Başkanı Faruk Coşkun, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Dr. Mustafa Altuğ Atalay, TBMM Balıkçılık ve su Ürünleri Araştırma Komisyonu Sözcüsü Barış Karadeniz ve TBMM Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu Başkan Vekili Prof. Dr. Nazım Elmas'la devam etti.

İkinci oturumda tüm Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birlik Başkanları bölgelerindeki sorunlar ve çözüm önerilerini dile getir.

Toplantının ikinci günü Karadeniz Bölgesi, Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi ve Akdeniz Bölgesi olmak üzere dört gruba ayrılarak bölgesel tebliğ önerileri raporlandı.

Youtube *sürkoop* ekütüphanesi kanalımızda "Sür-Koop Tebliğ Çalıştayı" görüntülerine ulaşabilirsiniz. 🐟

“Ege Kıyılarında Doğa ve Kültür Birlikteliği” Uzman Çalıştayı

Yolda Girişimi*, 5-6 Aralık 2023 tarihlerinde “Ege Kıyılarında Doğa ve Kültür Birlikteliği” adlı uzman çalıştayı düzenlendi.

Çalıştay Yolda'nın 2022 yılında yürütmeye başladığı “Kültürel Peyzaj Temelli Bir Değerlendirme: Ege Kıyılarında Doğa ve Kültür Birlikteliği” projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Proje ile Ege Denizinin Türkiye kıyılarındaki kıyı ve denizel ekosistemler ile bu alanların sürdürülebilir kullanımına ilişkin taşıdığı kritik önem sebebiyle küçük ölçekli balıkçılık arasındaki ilişkiye dair bir değerlendirme ve önceliklendirme çalışması yürütülmektedir. Projenin amacı kıyı ve deniz ekosistemlerinin geleneksel bir geçim kaynağı olan küçük ölçekli balıkçılığın desteklenerek korunmasıdır.

Çalıştay kapsamında projenin ilgili paydaşların bir araya gelerek Ege'nin kıyı ve denizel ekosistemlerinde biyolojik çeşitlilik ve küçük ölçekli balıkçılık bazında güncel verilerin paylaşılması, bölgedeki koruma projelerinin tespit edilmesi ve tehdit ve çözümlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalıştaya toplam 41 farklı kurumdan 54 kişi katılmıştır. Katılımcılar arasında ulusal ve bölgesel balıkçılık örgütleri, balıkçılık kooperatifleri, üniversiteler, ulusal ve yerel sivil toplum örgütleri, özel sektör, kamu kurumları ve hükümetler arası örgütlerden uzmanlar bulunmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Avcılık ve Kontrol Dairesi Başkanı Melih Er, Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği (SÜR-KOOP) Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Öz-kaya ve Yolda Girişimi Genel Müdürü Engin Yılmaz'ın konuşmaları ile açılan çalıştay beş oturum dahilinde gerçekleştirilmiştir.

İlk oturum kapsamında proje ekibi tarafından Ege'deki kıyı ve denizel alanlarda hem biyolojik çeşitlik (çalışma alanında dağılımları olan koruma öncelikli türler, önemli biyolojik

çeşitlilik alanları ve biyolojik çeşitliliği etkileyen unsurlar) hem de küçük ölçekli balıkçılık (kooperatifler, av sahaları, ava kapalı alanlar, av araçları, kıyı yapıları ve sosyo-demografik yapı) ile ilgili veriler paylaşılmıştır. Bu veriler proje kapsamında gerçekleştirilecek analizlerde kullanılacaktır.

Proje kapsamında kıyı ve denizel biyolojik çeşitliliğin korunması ve küçük ölçekli balıkçılığın sürdürülmesine yönelik koruma projeleri ve bu unsurlara yönelik tehditler de analizlere konu edilecektir. Bu veri setlerinin tamamlanabilmesi için çalıştayda farklı oturumlar gerçekleştirilmiştir. Grup çalışmaları kapsamında çalıştay katılımcılarından bölgedeki koruma projelerine ilişkin değişiklik önerileri ve ek proje verileri bir araya getirilmiş ve 65 yeni proje veri tabanına eklenmiştir. Çalıştayın bölgedeki tehditlerle ilgili oturumu kapsamında eş zamanlı 3 grup çalışması yapılmış ve Kuzey Ege, Orta Ege ve Güney Ege'deki tehdit unsurları belirlenerek bunların biyolojik çeşitlilik ve küçük ölçekli balıkçılığa etkisi ve tehdidin aciliyeti ve düzeltilebilirliği üzerinden katılımcılarla birlikte değerlendirilmiştir. Balıkçılar ve diğer katılımcılar tarafından tanımlanan bazı önemli tehditler şu şekildedir: Yasadışı ve usulsüz avcılık, yetiştiricilik, istilacı türler ve zararlı yerel türler, kirlilik, ulaşım ve hizmet koridorları, yapılaşma, madencilik, iklim değişikliği ve doğal sistem değişiklikleri. Son oturumda ise tanımlanan bu tehdit unsurlarına yönelik çözümler tartışılmış ve her bir alan özelinde belirtilen tehditlere yönelik detaylı eylemler ortaya konulmuştur.

İki gün süren çalıştay sonunda yapılan değerlendirilmede etkinlik katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından başarılı bulunmuştur. 🐟

*Yolda Girişimi doğa koruma alanında uluslararası düzeyde faaliyet gösteren bir sivil toplum örgütüdür. Biyolojik çeşitliliğin korunması için bilimsel araştırmalar, savunuculuk ve iletişim çalışmaları yürütür ve bu doğrultuda ortaklıklar geliştirir. İnsanlığın, tüm kültürel çeşitliliği ile, ekolojik sistemlerin asli bir unsuru olması gerçeğinden hareket eden Yolda'nın çalışmaları biyolojik çeşitliliğe ve iklim değişikliği ile mücadelede katkı sağlayan başta göçebe hayvancılık olmak üzere geleneksel üretim biçimlerine odaklanır.

Akdeniz ve Karadeniz’de Küçük Ölçekli Balıkçılık için Bölgesel Eylem Planı

Küçük Ölçekli Balıkçılık - Bölgesel Eylem Planı (KÖB-BEP) nedir?

Akdeniz ve Karadeniz’de Küçük Ölçekli Balıkçılık için Bölgesel Eylem Planı (KÖB-BEP), sektörün uzun vadeli çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliğine yönelik on yıllık bir yol haritası belirleyen tarihi bir siyasi taahhüttür.

Eylül 2018’de, Akdeniz ve Karadeniz ülkeleri ile Avrupa Birliği’nin üst düzey temsilcileri tarafından bir Bakanlar Deklarasyonu imzalanması ve tanıtımını, bölgedeki balıkçılık paydaşları, uzmanları ve yetkilileri arasında uzun bir istişare ve işbirliği süreci takip etmiştir. FAO tarafından onaylanan ve tamamen küçük ölçekli balıkçılık sektörüne adanmış ilk uluslararası enstrümanı temsil eden ve bunları Akdeniz ve Karadeniz için uyarlayan bu plan, Gıda Güvenliği ve Yoksulluğun Ortadan Kaldırılması Bağlamında Sürdürülebilir Küçük-Ölçekli Balıkçılığın Sağlanması için Gönüllü Kılavuz İlkeleri (KÖB Kılavuzu) üzerine inşa edilmiştir.

Plan, bölgedeki KÖB için sürdürülebilir bir geleceği garanti altına almak amacı ile önümüzdeki on yılda ihtiyaç duyulan belirli ilkeleri, hedefleri ve - daha da önemlisi - somut eylemleri ortaya koymaktadır. Bu planın kapsamı, geleneksel balıkçılık yönetimi stratejilerinin çok ötesine geçer: küçük-ölçekli sektöre ve Akdeniz ile Karadeniz’in ekonomik, sosyal ve kültürel bağlamında oynadığı hayati role bütüncül bir bakış açısıyla bakar ve tüm bu boyutları stratejik amaçlarına dahil eder. Balıkçıların kendileri ve destekledikleri topluluklar, planın merkezinde yer almaktadır.

KÖB-BEP ANA HEDEFLER

KÖB-BEP, amaçlarını ve eylemlerini, 2028 yılına kadar her birinde ulaşılması gereken net hedefler ile dokuz ana konuya ayırır. Anahtar konular aşağıdaki gibidir:

Bilimsel araştırma

Bilim, anlamlı bir değişime ulaşmak için sağlam bir temel sağlar: KÖB-BEP, bilgi ve anlayışı artırmak için bütüncül bölgesel araştırma faaliyetlerini teşvik eder.

Küçük-ölçekli balıkçılık verisi

Ölçülemeyeni yönetmek imkansızdır, bu nedenle balıkçıların aktif katılımıyla bölge genelinde her türden veri toplama çabaları hızlandırılmaktadır.

Küçük-ölçekli balıkçılık yönetim tedbirleri

Çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan sürdürülebilir bir gelecek, küçük-ölçekli balıkçılık aktörleri için adil bir sektör yaratmak ve en iyi uygulamaları teşvik etmeye yönelik dikkatli planlama, düzenleme, izleme ve kontrol gerektirir.

Küçük-ölçekli balıkçılık değer zinciri

KÖB-BEP; yerel kooperatifleri, sertifikasyon programlarını, doğrudan satışlar ve diğer değer zinciri yenilikleri gibi girişimleri teşvik etmek suretiyle, küçük-ölçekli balıkçıların avlarının değerini ve balıkçılık gelirini artırmalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Küçük-ölçekli balıkçıların karar alma süreçlerine katılımı

Küçük-ölçekli balıkçıların kendi destek ve katılımları olmadan sürdürülebilir bir geleceğe ulaşmak imkansızdır. Bundan dolayı, balıkçıların kilit kararlara aktif katılımı, bu planın hayati bir stratejik amacıdır.

Kapasite geliştirme

Küçük-ölçekli balıkçı topluluklarının faaliyetlerini çeşitlendirmeleri, gelirlerini artırmaları ve özellikle kadınlar ve gençler söz konusu olduğunda gelecekteki iyileştirmeleri için eğitim, öğretim, teknik ve mali desteğin tamamı gereklidir.

İnsana yaraşır iş

Küçük-ölçekli balıkçı toplulukları için insana yaraşır ve güvenli çalışma koşullarının ve sosyal korumanın sağlanması hem mevcut hem de gelecekteki potansiyel işgücünün dayanıklılığını güçlendirmenin anahtarıdır.

Kadınların rolü

Cinsiyet eşitliği, küçük-ölçekli balıkçılıkta diğer sektörlerden daha az önemli değildir. KÖB-BEP, kadınlara balıkçılıkta tam bir rol oynamaları ve balıkçılığa eşit koşullarda katılımları için ihtiyaç duydukları desteği vermeyi amaçlamaktadır.

İklim ve çevre

Küçük-ölçekli balıkçılığın, değişen iklim ve deniz ekosistemlerindeki bozulmaların ortaya çıkardığı yeni zorluklarla başa çıkmak için özel desteğe ihtiyaç duymasının yanı sıra, denizleri korumadan döngüsel ekonomiye kadar bölgemizin mavi dönüşümünde merkezi bir rolü vardır.

KÖB-BEP NİÇİN GEREKLİDİR?

Balıkçılık, geçmişten beri Akdeniz ve Karadeniz toplumlarının kalbinde yer almış, kıyı topluluklarının geçim kaynaklarını desteklemiş, yerel ekonomileri yönlendirmiş ve gıda güvenliği ile bölgesel kültürlerde önemli bir rol oynamıştır. Ancak bugün balıkçılığın sağlığı ve sürdürülebilirliği dengede görünse de önümüzdeki on yıl, kritik bir dönüm noktasının habercisi olabilir.

Akdeniz ve Karadeniz’e kıyısı olan ülkeler FAO-GFCM çatısı altında bir araya gelerek bölgenin sürdürülebilir balıkçılık geleceğini garanti altına almak için birçok çaba göstermektedir. Bu çabaların en önemlilerinden biri, Akdeniz ve Karadeniz’de Küçük Ölçekli Balıkçılık için Bölgesel Eylem Planı’dır. Plan, 2018-2028 yılları arasında sürdürülebilir balıkçılık için ihtiyaç duyulan belirli ilkeleri, hedefleri ve somut eylemleri ortaya koymaktadır.

FAO-GFCM tarafından hazırlanan ve Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi’nden Prof. Dr. Zafer Tosunoğlu ve Prof. Dr. Vahdet Ünal tarafından çevirisi yapılan “Akdeniz ve Karadeniz’de Küçük Ölçekli Balıkçılık için Bölgesel Eylem Planı”, SUR-KOOP tarafından basılmış ve 18-21 Aralık 2023 tarihinde Antalya Kremlin Palace otelinde gerçekleştirdiğimiz Tebliğ Çalıştayı’nda sizlerle paylaşılmıştı. Ancak bölge balıkçılığımız için çok önemli bulduğumuz bu planı, Antalya Tebliğ toplantısına katılma fırsatı bulamayan ortaklarımız ve balıkçı dostlarımızla da paylaşmak istedik. Hocalarımıza teşekkür ediyor ve Küçük Ölçekli Balıkçılık Bölgesel Eylem Planının balıkçılarımız ve balıkçılığımız için hayırlı olmasını diliyoruz. Takipçisi olacağız!...

SÜR-KOOP Yönetim Kurulu Adına
RAMAZAN ÖZKAYA

Çeviri

Prof. Dr. Vahdet Ünal & Prof. Dr. Zafer TOSUNOĞLU

SÜR-KOOP Bilimsel Tavsiye Komite Üyesi

Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Öğretim Üyesi

(Bu çevirinin tam metnine <https://www.fao.org/gfcm/publications/en/> sayfasından ulaşılabilir.)

Küçük-ölçekli balıkçılar, yerel ekonomilere, geleneklere, kültürel mirasa ve değerlere derinden bağlıdır ve bölgenin birçok yerinde sosyal kapsam ve uyumda çok önemli bir rol oynarlar.

Küçük-ölçekli balıkçılar pazarlara kaliteli ürünler sağlar, turistleri çeker, uzak toplulukları ayakta tutar ve yüzbinlerce kıyı temelli geçim kaynağını destekler. Çoğu durumda, bağlı oldukları değerli deniz kaynaklarını korumak görevini de birincil olarak üstlenirler. Ancak küçük-ölçekli balıkçılar, geçim kaynaklarını ve topluluklarının yaşamalarını etkileyen merkezi yönetim süreçlerinden sıklıkla dışlanmıştır. Temsil edilmemeleri, çıkarlarının marjinalize edilmesine yol açar. Bu durum, potansiyel olarak denizdeki balıkçılık alanlarına erişimden kıyıdaki karaya çıkarma bölgelerine ve pazarlara, ayrıca topluluklarında ihtiyaç duydukları mali destek ve sosyal korumaya kadar çeşitli sorunlara neden olabilir.

Kendilerini etkileyen kararlara katılmamaları, küçük-ölçekli balıkçıların yenilik yapma kapasitelerini ve veri toplama, izlenebilirlik, izleme ve kontrol için minimum uyumluluk gereksinimlerini karşılama yeteneklerini de engelleyebilir. Bu durum, denizde güvenli koşulları sağlama ve kıyıda insana yaraşır iş zorluklarıyla karşılaşabilecek bir sektörün ortaya çıkmasıyla sonuçlanır. Diğer yandan, yaşlanan işgücünün gençlerle yenilenmesi için uygun şartlar ortadan kalkar ve sektör cazip olmaktan çıkar. Aynı zamanda balıkçılık yönetimi, küçük ölçekli balıkçıların denizlerdeki dikkatli varlıkları ve nesiller boyunca biriktirdiği paha biçilmez yerel ekolojik bilgilerden yoksun kalmaktadır.

KÖB-BEP, bu paylaşılan zorluklara doğrudan yanıt olarak başlatıldı. Plan, küçük ölçekli balıkçıların karar alma süreçlerine dahil ederek ve yerel ihtiyaçlara daha iyi uyarlanmış yönetim sistemleri geliştirerek küçük-ölçekli balıkçı topluluklarını, geleceğinin (Akdeniz ve

Karadeniz ekosistemlerinin uzun vadeli sürdürülebilirliği) tehlikede olduğu bir zamanda, değişimin olumlu itici güçlerine dönüştürmeyi hedefliyor.

GFCM hakkında

GFCM (Akdeniz Genel Balıkçılık Konseyi), yetkisi Akdeniz ve Karadeniz’in tüm deniz sularını kapsayan, FAO çatısı altında faaliyet gösteren bölgesel bir balıkçılık yönetim kuruluşudur. Temel amacı, canlı deniz kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının yanı sıra su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimini sağlamaktır. Havzadaki stokların yönetimi için bağlayıcı kararlar olarak balıkçılık yönetiminde kritik bir rol oynar. GFCM, her biri teknik bir birim tarafından kapsanan beş alt bölgede çalışır. Teknik birimler, ülkelere GFCM’e olan taahhütlerini yerine getirmeleri için stratejik ve teknik yardım sağlayarak, işbirliğini teşvik eder ve temel zorluklarla ilgili diyalogu kolaylaştırır.

Küçük-Ölçekli Balıkçılık Dostları

GFCM, 2018 yılında KÖB-BEP’nin imzalanması vesilesiyle, Karadeniz Danışma Konseyi (BISAC), Uluslararası Akdeniz İleri Tarımsal Araştırmalar Merkezi - Bari Akdeniz Tarım Enstitüsü (CIHEAM-Bari), Avrupa’nın Düşük Etkili Balıkçıları (LIFE), Akdeniz Danışma Konseyi (MEDAC) ve Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) ile birlikte Küçük-Ölçekli Balıkçılık Dostları (KÖB Dostları) platformunu başlattı. KÖB Dostları, Akdeniz ve Karadeniz’deki küçük-ölçekli balıkçılar ve bağlı oldukları deniz ekosistemleri için sürdürülebilir bir gelecek inşa etmeye çalışan kilit paydaşlar arasında sinerji oluşturan ve uluslararası işbirliğini teşvik eden bölgesel bir ağıdır. Bu ağ, veri toplayarak ve bilgiyi artırarak, projeler ve girişimler geliştirerek, en iyi uygulamaları paylaşılarak ve küçük-ölçekli balıkçılık hakkında ayrıntılı ve güvenilir bilgilerin sağlanmasını sağlayarak KÖB-BEP’nin uygulanmasını aktif olarak teşvik eder. →

AKDENİZ VE KARADENİZ'DEKİ KÜÇÜK ÖLÇEKLİ BALIKÇILIKLAR İÇİN BÖLGESEL EYLEM PLANI HAKKINDA BAKANLIK BEYANI

Akdeniz ve Karadeniz'de Küçük-Ölçekli Balıkçılık için Bölgesel Eylem Planına ilişkin Bakanlar Deklarasyonu, Akdeniz ve Karadeniz ülkelerinden Bakanların ve Üst Düzey Temsilcilerin küçük-ölçekli balıkçılığın sürdürülebilirliğini destekleme konusunda temelde mutabık kaldıkları hedef ve ilkeleri ortaya koymaktadır. Bakanlar Bildirgesi'nin tam metnini buradan okuyabilirsiniz: www.fao.org/gfcm/rpoa-ssf

Bu belge, KÖB-BEP aracılığıyla 2028'e kadar uygulanacak somut eylemleri detaylandırmaktadır.

AKDENİZ VE KARADENİZ'DE KÜÇÜK ÖLÇEKLİ BALIKÇILIK İÇİN BÖLGESEL EYLEM PLANI

1. Akdeniz ve Karadeniz'deki küçük-ölçekli balıkçılığın, mümkün olan en kısa sürede, bir dizi belirleyici kriter temelinde (tekne boyutu, kullanılan araç gereç, avlanma süresi, tekne dışı balıkçılık faaliyetleri vb.) sosyo-ekonomik uygunluklarını ve özgünlüklerini yansıtan bir karakterizasyonunu benimseyin.

A. Bilimsel araştırma

2. Küçük-ölçekli balıkçılığın değeri ve sosyo-ekonomik etkisi hakkında doğru, geçerli ve eksiksiz veri toplamak için bütüncül bir bölgesel araştırma faaliyeti başlatın.

3. Küçük-ölçekli balıkçılık ve deniz ekosistemleri arasındaki etkileşimler ve bunların deniz kaynakları üzerindeki etkileri hakkındaki bilgileri güçlendirmek için bilimsel çalışmalar geliştirin. İlgili olduğunda, balıkçıların geleneksel bilgilerini dikkate alarak ve onları bu çalışmaların sonuçları hakkında da bilgilendirerek, bilimsel izleme faaliyetlerine dahil edin.

4. Amatör (rekreatif) balıkçılık ile küçük-ölçekli balıkçılık arasındaki etkileşimler hakkındaki bilgileri güçlendirmek için bilimsel çalışmalar geliştirin.

5. Küçük-ölçekli balıkçılığın tüm yönlerini kapsayan pilot ve yenilikçi projeler tasarlayın ve uygulayın.

6. Karbon bağlama potansiyeli de dahil olmak üzere, iklim değişikliğine uyum konusundaki tahmin çalışmalarında, küçük-ölçekli balıkçılığın değerlendirilmesini dikkate alın.

B. Küçük-ölçekli balıkçılık verileri

7. Tüm uygun araçları kullanarak, küçük-ölçekli balıkçılık aktörlerini, tüm avların kayıtları da dahil olmak üzere, filolar ve balıkçılık faaliyetleri hakkında bölgesel düzeyde verilerin toplanmasına dahil eden bilgi ve veri toplama sistemleri geliştirin.

8. Küçük-ölçekli balıkçı gemilerini kaydeden, ulusal balıkçı filosu kayıtları oluşturun.

9. Küçük-ölçekli balıkçıların geleneksel ekolojik bilgilerini, balıkçılık yönetimine dahil edin.

Malta Bakanlar Deklarasyonu toplantısından - 2018

C. Küçük-ölçekli balıkçılık yönetim önlemleri

10. Uygun olduğu durumlarda, özellikle kıyı şeridi boyunca sürdürülebilir ve düşük etkili küçük-ölçekli balıkçılığa tercihi erişim sağlamak için tasarlanmış, özel kurallar oluşturan balıkçılık yönetim planlarını uygulayın.

11. Yönetim önlemlerini ve bunların kaynaklar üzerindeki etkisini dikkate alarak, balıkçıların sürdürülebilir balıkçılık ve onun sosyo-ekonomik rolüne dayalı olarak canlı deniz kaynaklarına adil erişimini kolaylaştırın.

12. Diğerlerinin yanı sıra, seçiciliği artırmak, biyolojik çeşitliliği korumak, hedef dışı avlanmayı ve hassas türler ve yırtıcı hayvanlarla etkileşimi en aza indirmek ve enerji verimliliğini artırmak için küçük-ölçekli balıkçılığa yapılan yatırımları destekleyin.

13. Karaya çıkarma alanlarına iyi ve adil erişimi garanti edin ve küçük-ölçekli balıkçılık faaliyetlerini kolaylaştırmak için balıkçıların yeterli donanımına sahip olduklarından emin olun (tam hizmet verilen yanaşma alanları, demirleme yerleri, soğuk hava deposu, içme suyu hizmeti, buz makineleri, vb.).

14. Diğerlerinin yanı sıra, av araçlarının seçiciliğini iyileştirerek, balıkçıları eğiterek ve kurtarma ve ilk yardım merkezlerini güçlendirerek, tesadüfi avlanmaların azaltılmasını teşvik edin.

15. Küçük-ölçekli balıkçılığın, bayrak devleti gerekliliklerine uygun olarak etkili iletişim, navigasyon araçları ve gemide avı muhafaza ekipmanı ile tam donanımlı olmasını teşvik edin; bu tür teknolojilerin optimum kullanımı için küçük-ölçekli balıkçı eğitim programları geliştirin.

16. Radyo frekanslarına, uydulara veya internet uygulamalarına dayalı teknolojileri kullanarak küçük-ölçekli balıkçı gemilerinin izlenebilirliğini teşvik edin.

17. Özellikle küçük ölçekli av araçlarının markalanması yoluyla, küçük-ölçekli balıkçılar tarafından kullanılan av araçlarının izlenebilirliğini teşvik edin.

18. Uygun olan durumlarda, özellikle ya-

sadısı, rapor edilmeyen ve düzenlemeye tabi olmayan (IUU) balıkçılık uygulamalarının belirlenmesinde, balıkçıların katılımcı gözetimini teşvik edin.

19. IUU balıkçılık uygulamalarından kaçınmak için çaba sarfederek hem denizde hem de karada, diğer ticari ve amatör amaçlı balıkçılık da dahil olmak üzere, tüm balıkçılık faaliyetlerinin kontrol ve gözetimini güçlendirin.

20. GFCM'nin Akdeniz ve Karadeniz'deki Yapay Resiflere İlişkin Uygulama Kılavuzuna göre ve çevre açısından, potansiyel olarak yapay resiflerin inşası da dahil olmak üzere, küçük-ölçekli balıkçılık için temel balık habitatlarının restorasyonunu ve korunmasını teşvik edin; uygun olmayan malzemelerin kullanımından ve atıkların atılmasından kesinlikle kaçının.

21. Başarılı deneyimleri bölgesel düzeyde genişletmek ve paylaşmak için en iyi uygulamalar kılavuzlarını hazırlayın.

D. Küçük-ölçekli balıkçılık değer zinciri

22. Küçük-ölçekli balıkçılık ürünlerine yönelik pazar erişimini iyileştirmek ve kıyı topluluklarında yerel gıdanın mevcudiyetini artırmak için kooperatiflerin, üretici örgütlerinin veya diğer kolektif örgütlerin kurulmasını veya güçlendirilmesini teşvik edin.

23. Kârlılıklarını artırmak ve ürünlerinin kalite ve izlenebilirliğini geliştirmek amacıyla küçük-ölçekli üretici örgütleri için bölgesel planlar oluşturun.

24. Ulusal düzenlemelere uygun olarak taze balıkların doğrudan satışının teşvikini geliştirin.

25. Av çeşitliliğini artırmak amacıyla; yerel ürünlerin sorumlu tüketiminin önemi, tazeliğin garanti edilmesinde kısa değer zincirlerinin rolü ve az bilinen ve yeterince kullanılmayan türlerin tüketimi hakkında, tüketiciler için bilgilendirme ve/veya bilinçlendirme kampanyaları düzenleyin.

26. İşletmecileri ve tüketicileri, yerel ve sürdürülebilir kaynaklı deniz ürünleri satın almaya teşvik edebilecek sertifikalı deniz ürünleri etiketleri ve balıkçılık ürünü markalarının oluşturulmasını teşvik edin; uygun fiyatlı sertifikalı markaların yaratılmasını destekleyin, sorumlu küçük ölçekli balıkçılığın teşvik edin ve yerel balıkçılık konusunda tüketici farkındalığını artırın.

27. Ürünlerin raf ömrünü uzatmak için balıkçıların kendileri, kooperatifleri veya üretici örgütleri tarafından karaya çıkarma işlemlerinin ilk kez yapılmasını teşvik edin.

28. Küçük-ölçekli balıkçılık ürünlerinin izlenebilirliğini sağlayın, pazara sunulan yerel ürünlerin kaliteli ve çevresel olarak sürdürülebilir olmasını garanti edin.

E. Küçük-ölçekli balıkçılığın karar alma süreçlerine katılımı

29. Deniz ve yerel kalkınma stratejilerinin oluşturulması ve uygulanmasıyla küçük-ölçekli balıkçılığın ilişkilendirin.

30. Tüm paydaşların kurallara bağlılığını ve uyumluluğunu, çatışma çözüm süreçlerine katılımı ve entegre bir ekosistem tabanlı yönetim aracılığıyla sürdürülebilir yönetimi sağlamak için, küçük ölçekli balıkçıları, bilimsel önerilerle uyumlu deniz koruma alanlarının belirlenmesine ve bu alanları yönetimine katılımcı bir yaklaşımla entegre edin.

31. Ulusal ve bölgesel düzeyde deniz mekansal planlamasının küçük-ölçekli balıkçılığın hesaba katılmasını ve bunların tüm süreç boyunca özel olarak temsil edilmesini sağlayın.

32. Balıkçılık yönetimi önlemlerinin ve beraberindeki sosyo-ekonomik programların oluşturulabileceği ve uygulanabileceği ortak yönetim organları gibi katılımcı yönetim sistemlerini teşvik edin.

33. Gerekliğinde ulusal düzeyde, ilgili küçük-ölçekli balıkçı örgütlerinin tanınmasını ve sektörün sürdürülebilir kalkınmasına yönelik tüm faaliyetlere dahil edilmesini sağlayan mevzuat ve kurumsal mekanizmaların analizini güçlendirin.

34. Başta kıyı ve ekolojik turizm, deniz biyoteknolojisi, deniz koruma alanları ve su ürünleri yetiştiriciliği olmak üzere, küçük-ölçekli balıkçılık ile diğer ilgili deniz ekonomileri ve girişimleri arasında olumlu sinerjiler sağlayacak yol haritaları ve/veya planlar oluşturun.

35. Bu planlar, sürdürülebilir balıkçılık için deniz ekosistemlerinin daha iyi izlenmesi ve anlaşılması için paylaşılan altyapı, tedarikçiler ve/veya işçiler, doğrudan satış fırsatları, çok amaçlı faaliyetler, su ürünleri yetiştiriciliğine yavru balık tedariki, deniz teknolojisi için deniz organizmalarının toplanması gibi sorumlu küçük-ölçekli balıkçılık için somut faydalar sağlamalıdır.

36. Küçük-ölçekli balıkçılık ile diğer etkileşimli sektörler arasında meydana gelebilecek rekabet halindeki durumları ele almak amacıyla destekleyici yapıları organize edin.

37. Küçük-ölçekli balıkçılık ile amatör amaçlı balıkçılık arasında iyi bir işbirliğini teşvik edin.

F. Kapasite geliştirme

38. Akdeniz ve Karadeniz'deki küçük-ölçekli balıkçılık dernekleri (kadın dernekleri dahil) arasında işbirliği yapmak ve işbirliğini teşvik etmek için bölgesel bir platform oluşturun. Bu platformun, bilgi paylaşımı, işbirliği, paydaş katılımı, küçük-ölçekli balıkçılık aktörlerinin karar alma süreçlerinde temsil edilmesi ve en iyi uygulamaların yaygınlaştırılması için katılımcı bir mekanizma oluşturmak amacıyla mevcut alt bölgesel ve ulusal platformları geliştirmesi ve güçlendirmesi beklenmektedir.

39. Karar verme süreçlerine katılımlarını kolaylaştırmak ve özellikle aşağıdaki eylemler yoluyla eşit şartlar sağlamak için küçük-ölçekli balıkçılığın kapasite geliştirilmesini güçlendirin ve mali yardıma özel öncelik verin:

a. teknik ve mali destek (doğrudan/dolaylı teşvikler, banka kredi programları, vb.) oluşturmak ve güçlendirmek;

b. uzun vadeli seçici ve sürdürülebilir balıkçılığa geçişlerini sağlamak için küçük-ölçekli balıkçılara ve kadın örgütlerine kurumsal fonlara erişimlerini kolaylaştırmada yardımcı olmak;

c. küçük-ölçekli balıkçılık kuruluşlarının ve ağlarının sürdürülebilir gelişimini desteklemek;

d. danışmanlık hizmetlerine erişimi sağlamak ve

e. balıkçılık sektörüne özgü beceriler, politika bilgisi (balıkçılık, çevre) ve özellikle yenilikçi çözümler ve teknolojik gelişmeler hakkında bilgi geliştirmeyi amaçlayan yaz üniversiteleri (okulları) gibi balıkçılık sektöründeki kadın ve erkekler için eğitim ve öğretim fırsatlarını kolaylaştırmak.

40. Yerel topluluk gelişimi bağlamında, küçük-ölçekli balıkçıların (balıkçılık sektöründeki kadınlar dahil) faaliyetlerini çeşitlendirmelerine (örneğin, girişimcilik ve liderlik eğitimi, denizcilik ve ekolojik turizm, denizde bulunan atıkların geri dönüştürülmesi, deniz bilimsel örneklemeye misyonları) yardımcı olacak bölgesel çeşitlendirme programları uygulayın.

Çizim WWF-Türkiye

41. Yukarıdaki tedbirler küçük-ölçekli balıkçılar ve aileleri için geçerli olacak, kadın ve genç balıkçılara özel önem verilecektir.

42. Küçük-ölçekli balıkçılıkta kapasite oluşturmak amacıyla, özellikle gelişmekte olan ülkelere destek ve teknik yardım sağlamayı amaçlayan bölgesel bir program geliştirin.

43. Yerel ve ulusal idareleri, yenilik ve teknoloji de dahil olmak üzere balıkçılık politikasındaki gelişmelere ilişkin bilgileri yaymaya ve iletmeye teşvik edin.

44. Kuşaklar arası değişimi kolaylaştırmayı amaçlayan balıkçılar için mesleki eğitim fırsatlarını teşvik edin.

G. İnsana yakışır iş

45. Tüm küçük ölçekli balıkçılık çalışanları için insana yakışır işi, çalışma koşullarının iyileştirilmesini ve sosyal korumayı teşvik edin.

46. GFCM'nin yardımıyla, 2019 yılına kadar küçük ölçekli balıkçılıkla ilgili olarak sosyal kalkınma, istihdam ve insana yakışır iş konularını ele alan bir konferans düzenleyin.

H. Kadınların rolü

47. Kadınların, küçük-ölçekli balıkçılık faaliyetlerinde bulunmalarını sağlamaya yönelik

projeleri destekleyin.

48. Küçük-ölçekli balıkçılığa yönelik politikalarda kadınların karar alma süreçlerine eşit katılımını sağlayın.

49. Kadınların, küçük-ölçekli balıkçılıkta çalışmalarına uygun daha iyi teknolojilerin geliştirilmesini teşvik edin.

I. İklim ve çevre

50. Küçük-ölçekli balıkçılık aktörlerinin bilgi ve uzmanlığını, Paris Anlaşması tarafından belirlenen ulusal olarak belirlenmiş katkılar çerçevesi dahil olmak üzere, balıkçılıkta iklim değişikliğini, özellikle uyum ve azaltma planlarını ele alan politika ve planların geliştirilmesi-ne dahil edin.

51. İklim değişikliğinden veya doğal ve insan kaynaklı felaketlerden etkilenen küçük-ölçekli balıkçı topluluklarına yardım ve destek sağlayın.

52. Yerli olmayan türlerin değerlendirilmesi ve kullanılması için yenilikçi çözümleri teşvik edin.

53. Küçük-ölçekli balıkçıları döngüsel ekonomiye aktif olarak katılmaya teşvik edin. Örneğin, hayalet avcılığın etkilerini azaltmak için

geri kazanılan ağların bertaraf edilmesi ve geri dönüştürülmesine yönelik planlar oluşturun. Bu tür planlar, deniz çöpünün toplanması için ödüllendirici programlar içerebilir.

54. Çevre koruma hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir balıkçılık uygulamalarının kullanımını teşvik etmek için deniz koruma alanlarının ilan edilmesi ve yönetimine küçük-ölçekli balıkçılığı dahil edin ve verimli balıkçılık için sağlıklı denizlerin yararları konusunda farkındalığı arttırın.

J. GFCM'in rolü

55. GFCM, küçük ölçekli balıkçılık için katılımcı ve işbirlikçi yönetim planlarının geliştirilmesi yönelik gelişmekte olan ülkelere teknik yardım sağlayacaktır.

56. GFCM, kırk ikinci oturumunda, KÖB-BEP'nde listelenen eylemlerin uygulanması için kısa vadeli ve orta vadeli hedefleri gösteren bir zaman çizelgesi oluşturacaktır.

57. GFCM, KÖB-BEP'nin uygulanmasını sağlamak için eylemleri yönlendirecek ve koordine edecek ve KÖB-BEP'nde belirlenen eylemlerin uygulanmasına ilişkin, kıyıdaş ülkeler tarafından sağlanan raporları yansıtan yıllık bir rapor sunacaktır.

58. GFCM, uygun olduğunda mevcut muhtabakat zaptı aracılığıyla KÖB-BEP'nin uygulanması için ilgili kuruluşlarla yakın çalışmaya davet edilir.

59. GFCM, KÖB-BEP'nin uygulanmasındaki ilerlemeyi değerlendirmek için 2024'te bir ara dönem konferansı düzenleyecektir.

Sonuç olarak, Akdeniz ve Karadeniz'de Küçük Ölçekli Balıkçılık için Bölgesel Eylem Planı (KÖB-BEP), sektörün uzun vadeli çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliğine yönelik on yıllık bir yol haritası belirleyen tarihi bir siyasi taahhüttür. Eylül 2018'de Akdeniz ve Karadeniz ülkeleri ile Avrupa Birliği'nin üst düzey temsilcileri tarafından bir Bakanlar Deklarasyonu olarak imzalanan belge, bölgenin sürdürülebilir geleceğini garanti altına almak için 2018-2028 yılları arasında ihtiyaç duyulan belirli ilkeleri, hedefleri ve daha da önemlisi somut eylemleri ortaya koymaktadır.

Bu kitapçık, KÖB-BEP'nin amaçlarını özetlemekte ve oluşturulmasına yol açan süreçte genel bir bakış sunmaktadır. Ayrıca, bölgenin küçük ölçekli balıkçılık sektörünün mevcut durumu hakkında bilgi içerir ve plana, neden bu kadar acilen ihtiyaç duyulduğunu açıklar. 🐟

"Sürdürülebilir Balıkçılık Turizmi Teknik İş Birliği Projesi" Hayata Geçiyor

FAO ve Tarım Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Müdürlüğü Türkiye'deki balıkçılık turizmine destek olmak için bir araya geldi.

22 Eylül 2023, Urla - Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Tarım Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Müdürlüğü iş birliğinde "Sürdürülebilir Balıkçılık Turizmi Teknik İş Birliği Projesi" hayata geçiyor. Proje kapsamında bugün İzmir Urla'da paydaşların ve balıkçılık kooperatifleri temsilcilerinin katılımıyla bir çalıştay gerçekleştirildi.

Projenin amacı yerel düzeydeki pilot çalışmanın deneyimi ve sonuçlarına dayanarak, küçük ölçekli balıkçılar ve balık yetiştiricileri için yerel ekonomiyi ve gelir oluşumunu çeşitlendirmek. Türkiye'de, balıkçılık turizminin benimsenmesini, yerel toplulukların ekonomik gelişiminin kolaylaştırılabilmesini, kültürel mirasın teşvik edilmesini ve kıyı biyolojik çeşitliliğinin korunmasına katkıda bulunmayı da hedefliyor. Ekosistem hizmetleri sağlarken aynı zamanda sürdürülebilir geçim kaynakları yaratma, deniz kaynaklarını koruma ve artan balık talebini karşılama fırsatı da sunmayı hedefliyor.

Çalıştay, FAO Orta Asya Alt Bölge Koordinatörü ve Türkiye Temsilcisi Viole Gutu'nun açılış konuşması ile başladı. Balıkçılık turizmi ülkesi olma yolunda umut verici bir adım atıldığını vurgulayan Sayın Gutu konuşmasına şöyle devam etti. "Turizm keyif işidir, balıkçılık turizmi de keyif işidir. Bu keyfe bütçe ayırmaya hazır birçok insan var. Biz FAO olarak bu proje ile hem bu insanları çekmek hem de balıkçılar için gelir kaynağı olacak yöntemleri araştıracağız. Turizm ile balıkçılığı bir araya getirmek kendiliğinden olacak bir şey değildir. Bunların bir araya getirilmesi vizyon, politika, strateji ve çalışma planı gerektirir. Dahası destekleyici tedbirler gerektirir. Bizler Türkiye'de bu endüstrinin büyük stratejiler geliştirerek sıçrama yapılabileceğine inanıyoruz. Öyle bir ivme yapacak ki bir marka haline gelecektir."

Konuşmalar Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Başkanı Ramazan Özkaya ile devam etti. Sayın Özkaya sözlerine şöyle devam etti. "Bu projenin geleneksel balıkçılık için çok önemli olacağına inanıyorum. Çünkü balıkçılık turizmi için belirli bir alt yapı oluştu. Turistler özellikle geleneksel yöntemleri görmek, hangi

balık nasıl avlanır, hangi zamanda avlanır gibi bilgileri öğrenmek için geliyor. Her sektörde sürdürülebilirlik çok önemli ama biz balıkçılar asıl kendi sektörümüz için bunu istiyoruz, çünkü biz diyoruz ki evimiz balıkçı barınağı, tarlamız denizler. Biz denizlerde sürdürülebilir balıkçılık yapmak istiyoruz"

Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Turgay Türkylmaz açılış konuşmasında balıkçılık turizmini Türkiye'de önemli bir sektör haline getirebilirsek balıkçılıktaki sürdürülebilirliğe de katkı vermiş oluruz dedi. "Çünkü burada amacımız balıkçıların bir taraftan kazanç elde etmesini sağlamak diğer taraftan da stoklar üzerindeki av baskısı azaltılabilmek. Bunu yapabilmemizin yöntemlerinden birisi de balıkçılık turizmi. Dünya'daki bakış açısı da bu yönde olduğu için FAO, diğer taraftan hem ülke hem yerel düzeyde önem verdiğimiz ve bu projeye katkı sağlayacak tüm paydaşlar burada. O nedenle bu projenin balıkçılık turizmi için çok faydalı olacağına inanıyorum." diyerek sözlerine son verdi.

FAO Balıkçılık ve Su Ürünleri Kıdemli Uzmanı ve Proje Teknik Lideri Haydar Fersoy da "Ba-

lıkçılık turizmi Akdeniz'e özgü bir kavram, gelişmekte olan bir kavram. Dünya'da bu konuları konuşuyor, çerçeveyi oluşturmaya çalışıyor. Bu nedenle aslında balıkçılık turizmi konusunda çalışmanın tam zamanı" dedi.

Açılış konuşması sonrasında katılımcılar, Urla'daki balık mezadını da ziyaret etti. Çalıştay, uzmanların Türkiye'deki balıkçılık turizmi ve ihtiyaç analizi bilgilendirmeleri ile son buldu.

Balıkçılık Turizmi Hakkında

Balıkçılık turizminin temel amaçları arasında balık stoklarının ve deniz ortamının korunması, istihdamı sürdürmek ve yeni gelir kaynakları yaratmak, kadınları ve gençleri dahil etmek, balıkçıların sosyal, kültürel ve mesleki rollerinin geliştirilmesi, bölgede turizm sektörünün gelişimini teşvik etmek, yerel gıda tüketiminin teşvik edilmesi, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörlerine ilişkin kamu bilincinin artırılması ve kıyı biyolojik çeşitliliğinin korunması konusunda halkın farkındalığının artırılması yer almaktadır. Ayrıca bölgede turizm sektörünün gelişmesine destek olmakta, yöresel gıda tüketimini teşvik etmekte, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin önemi konusunda kamuoyunu bilinçlendirmektedir.

Avrupa'da Yunanistan, İtalya ve İspanya balıkçılık turizmine öncülük ederken, şimdi de Türkiye bu sektörü geliştirerek bu yeni konsepti ülkeye tanıtmayı hedefliyor. Ancak gelişimini etkili bir şekilde yönlendirmek için düzenleyici bir çerçeveye, stratejik plana, ulusal politikaya ve yasal çerçeveye ihtiyaç vardır. Başarılı uygulama için potansiyel yararlanıcıları ve sektörün ölçeğini anlamak da çok önemlidir. Bu kilit alanlar projenin odak noktası olacaktır. *Kaynak:FAO Türkiye*

Su Ürünleri Kooperatifleri Kadın Balıkçı Durum Raporu 2022

Esra Kartal¹, Vahdet Ünal², Zafer Tosunoğlu³

¹ Menemen, İzmir

² Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi 35100 Bornova, İzmir

³ Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi 35100 Bornova, İzmir

Su Ürünleri Kooperatifleri Kadın Balıkçı Durum Raporu 2022

Bu rapor, UNDP GEF-Küçük Destek Programı (SGP) tarafından MAVİ Vakfı'nın finansal desteği ile Proje Evi Kooperatifi'nin hazırladığı "Türkiye'nin 2020 sonrası Denizel Peyzajlar İçin Politika Belgesinin" uygulanması amacıyla Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği'nin yürüttüğü Ezber Bozan Balıkçılar Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği (SÜR-KOOP)

Adres: Konur Sk. No: 52/10 Kızılay, Bakanlıklar, Ankara, Türkiye

Tel: 0312 419 22 88 / 85

Faks: 0312 419 22 89

Eposta: sur_koop@yahoo.com.tr

Web: www.sur.coop

Yazarlar: Esra Kartal, Prof. Dr. Vahdet Ünal, Prof. Dr. Zafer Tosunoğlu

Veri Toplama Konusunda Çalışan Su Ürünleri Mühendisleri:

Akın Aşık (S.S. Tekirdağ Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği),

Bekir Zeren (S.S. İstanbul Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği),

Bekir Burak Bolel (S.S. Muğla Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği),

Demet Açıkgöz (S.S. Aydın Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği),

Ezgi Akkaya (S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği),

Funda Gül (S.S. Samsun Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği),

Mustafa Zabun (S.S. Çanakkale Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği),

Müzeyyen Köksal (S.S. Adana Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği)

Katkı Sağlayanlar: Dilara Arslan (Çek Cumhuriyet Üniversitesi), Ercan Erdem (Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği), Ramazan Özkaya (Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği), Reyhan Yakışır (Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği)

Kapak Fotoğrafı: Prof. Dr. Vahdet Ünal (Güney Ege'de (Palamutbükü, Datça) küçük ölçekli balıkçılık yapan bir aile, 2010)

TEŞEKKÜR

Su Ürünleri Kooperatifleri Kadın Balıkçı Durum Raporu, SÜR-KOOP'a üye sekiz Bölge Birlik ve bu Bölge Birliklerin üyesi olan ve olmayan toplamda 147 Su Ürünleri Kooperatifi'nin ve bu kurumlardan kişilerin gönüllü katılımı ile hazırlanmıştır.

Türkiye'de balıkçılığın gelişmesi adına aşılması gereken her sorunun çözümü için bu rapordaki işbirliğine ihtiyaç vardır. Bu nedenle her bir kurum ve kişinin katkısı son derece değerli ve örnek niteliğindedir.

Çalışmada yer alan ve personeli olan Su Ürünleri Mühendislerinin çalışmaya katılımını destekleyen Bölge Birlik Başkanları Celal Safsoylu (Adana), Özgür Atacan (Aydın), Hasan Uysal (Çanakkale), Erdoğan Kartal (İstanbul), Metin Karan (İzmir), Serhat Kozinoğlu (Muğla), Atif Malkoç (Samsun), Yaşar Karayer'e (Tekirdağ) teşekkür ederiz.

Çalıştığı Bölge Birliğe üye ve üye olmayan Su Ürünleri Kooperatifleri ile birebir görüşmeler yaparak ihtiyaç duyulan verilerin titizlikle toplanması için çalışan Su Ürünleri Mühendisleri Akın Aşık (Tekirdağ), Bekir Zeren (İstanbul), Bekir Burak Bolel (Muğla), Demet Açıkgöz (Aydın), Ezgi Akkaya (İzmir), Funda Gül (Samsun), Mustafa Zabun (Çanakkale), Müzeyyen Köksal'a (Adana) teşekkür ederiz.

Çalışmaya katılan her bir Su Ürünleri Kooperatifi temsilcisine ve raporda adının yer almasını onaylayan; Adana Bölge Birlik üyesi kooperatifler adına Fatih Balıkcı, Salih Karaaslan, Kasım Köseli, Adnan Yıldırım, Davut Şimşek, İbrahim Marangoz, Gökdemir Polat, Tufan Dörtler, Hülya Atalan, Aydın Bölge Birlik üyesi kooperatifler adına Serdar Sarıkurt, Ferit Erol, Bayram Kardo-

ğan, Bilal Cevizci, İbrahim Onuk, Gökhan Öztürk, Özgür Atacan, Yusuf Ateşgöz, Fahrettin Öztürk, Fikret Özbaşı, Çanakkale Bölge Birlik üyesi kooperatifler adına Recep Şahin, Sedat Çalikoğlu, Nuri Yılmaz, Ersen Duman, Salih Kaygusuz, Evren Sandal, Bahadır Ayan, Ömer Eroğlu, Selçuk Yıldız, Hakan Kaygusuz, Halil Ergün, Ali Şehin, Ahmet Öksüz, Celil Tüfekli, Halil Tuzcuoğlu, Müjdat Özdemir, Özay Özavcı, Hikmet Tunç, Ali Yıldırım, Köksal Can, Mesut Yıldız, Ali Taşkın, Cayit Üzümlü, Erhan Çiftçi, Burak Bal, Nedim Utma ve Çanakkale Bölge Birlik çalışanı Gülcan Cengiz, İstanbul Bölge Birlik üyesi kooperatifler adına Recep Deniz Değirmenci, Özgür Yılmaz, Deniz Tuna, Barış Köksalan, Bilal Çınar, Zeki İşçi, Mehmet Üre, Gürsel Sezen, İmdat Güler, Tamer Çakıroğlu, Hasan Bekir Coşkun, Necmettin Akar, Fırat Sayın, Sinan Yükseköğlü, Behadin Türköz, Uğur Altay, Nihad Önder, Fikriye Poyraz, Şaban Turan, Sena Sarı, İzmir Bölge Birlik üyesi kooperatifler adına Hakan Şengül, Necdet Gürleyen, Muharrem Pancar, Necmi Özkan, Ahmet Baklacı, Mustafa Umutlu, Hasan Balcı, Cevdet Bekar, Ceyhan Çetin, Mustafa Kütükcüler, Emir Kayan, Yusuf Uzun, Ali Furuncu, Abdurrahman Akbaş, Mustafa Babayigit, Feridun Çan, Behçet Alsan, Tuncay Küçük, Olcay Bülbül, Nesrin Palabıyık Barkan, İbrahim Topçu, Hüseyin Angış, Erkan Zeytin, Mustafa Gül, Ahmet Efeer, Fuat Gökbel, Tamer Tosun, Güven Konuk, Soner Durdu, Yaşar Koç, İbrahim Temiztepe, Muğla Bölge Birlik üyesi kooperatifler adına Işıl Kireç, Ercan Kuleli, Ali İhsan Tepe, Şerif Ali Özdel, Tekirdağ Bölge Birlik üyesi kooperatifler adına Hasan Dönmez, Zekeriya Yalab, Tolga Menekşe, Saim Kanter, Ayhan Ercan, Yaşar Karayer, İbrahim Koç, Salim Gürsel, Taner Bayraktar, Yaşar Pınarcı, Murat Ada, Necdet İmrak ve İsmail Alkan'a teşekkür ederiz.

Raporda kullanılan şekillerin teknik iyileştirilmesi konusundaki katkısından ötürü Çek Cumhuriyet Üniversitesi'nden Dr. Dilara Arslan'a teşekkür ederiz. SÜR-KOOP adına genel koordinasyon konusundaki katkılarının yanı sıra bireysel katkılarında ötürü Birlik Başkanı Ramazan Özkaya, Su Ürünleri Yüksek Mühendisi Ercan Erdem ve Birlik Genel Koordinatörü Reyhan Yakışır'a teşekkür ederiz.

ÖZET

Denizel biyoçeşitlilik ve balıkçılık için sürdürülebilir yönetimin sağlanabilmesi, çevresel, sosyal ve ekonomik sorunlara çözüm üretilmesini gerektirmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, balıkçılık sektörü için sosyal problemlerden biridir.

SÜR-KOOP, Ezber Bozan Balıkçılar Projesi ile balıkçılığın sürdürülebilirliği adına ele alınması gereken konulardan biri olan kadın balıkçı varlığını tespit etmeyi hedeflemiştir.

Tamamen gönüllülük esasına dayanarak yürütülen bu çalışmaya Bölge Birlikler ve Su Ürünleri Kooperatiflerinin katılımı, gönüllü tercihe sunulmuştur. Böylece SÜR-KOOP üyesi 16 Bölge Birlikten 8'i (Adana, Aydın, Çanakkale, İzmir, İstanbul, Muğla, Samsun, Tekirdağ) ve bu 8 Bölge Birliklerine üye olan ve olmayan toplam 147 Su Ürünleri Kooperatifinin katılımıyla çalışma gerçekleştirilmiştir.

Bu rapor, ülkemizde balıkçılık yapılan tüm alanları ve kooperatifleri temsil etmeyip çalışmaya katılan kooperatiflerle ilgili mevcut durumu sunmaktadır. Rapor bu yönüyle; SÜR-KOOP'u oluşturan Bölge Birlikleri ve bu bölgelerdeki konuya ilgili diğer kurum ve kuruluşların çalışmaları için kaynak niteliğindedir.

Çalışma ile edinilen verilerin özeti şu şekildedir;

- Çalışmaya katılan SÜR-KOOP Bölge Birlik Sayısı: 8
- Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinin sayısı: 147
- Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinde ortak olan kadın balıkçıların sayısı: 129
- Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinin yönetim ve denetleme kurullarındaki kadın üyelerin sayısı: 8
- Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinde balıkçılık yapan aile sayısı: 2943
- Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinin av sahasında ortak olan ya da olmayan eşi ile balıkçılık faaliyetlerine katılan kadın balıkçıların sayısı: 440
- Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinin av sahasında tek başına balıkçılık yapan kadınların sayısı: 9

GİRİŞ

Kadınların rolünün dikkate alınmamasının balıkçılık ve yetiştiricilik sektörlerinde üretim kayıplarına yol açtığı bilinmektedir. Bunun yanı sıra, kadın istihdamının göz ardı edilmesi hane halkı için gıda güvenliği ve yoksullar için ise büyük gelir kayıplarına yol açtığı belirlenmiştir (FAO 2013).

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörlerindeki istihdamla ilişkin, cinsiyete göre ayrıştırılarak hazırlanan istatistik setini ilk kez 2016'da yayınlamıştır. 2009-2014 dönemini kapsayan bu rapora, FAO üyesi ülkelerin yalnızca %27'si balıkçılık sektörü için cinsiyete göre ayrıştırılmış istihdam verileri sağlarken %33'ü yetiştiricilik sektörü için veri sağlamıştır (Gee, 2017). Dolayısıyla kadın balıkçıların ilgili bölgesel veya ulusal her türlü veri büyük önem arz etmekte ve bu konuda dikkate değer bir eksiklik olduğu görülmektedir.

Kadınların küçük ölçekli balıkçılığa küresel katkısını belirlemek üzere yapılan bir araştırmaya göre Harper (2020); dünyada 2 milyon kadar kadın, küçük ölçekli balıkçılıkta çalışmaktadır. Asya, Afrika ve Okyanusya ülkeleri, kadın balıkçı sayılarının en yüksek olduğu ülkelerdir. Yine aynı çalışmada küçük ölçekli balıkçılık yapan kadınların yılda yaklaşık 2,9 milyon ton balık ve omurgasız avladığı ve bu miktarın yıllık küresel av miktarının %12'si olduğu belirtilmiştir.

Balıkçı kadınların durumu, bu mesleğe olan bakış açıları, balıkçılıktaki rolleri son yıllarda Türkiye'de de değişme yolundadır (Göncüoğlu, 2007). Ünal ve Yercan (2006), balıkçılıkta cinsiyet dağılımında erkek oranının baskın olduğunu ve kadınların aile balıkçılığında genellikle tayfa olarak çalıştığını belirtmiştir.

Yaklaşık 30.000 balıkçı, 572 su ürünleri ko-

operatifinde örgütlenmiştir ve bu balıkçıların çoğu kadın balıkçıların da içinde bulunduğu küçük ölçekli balıkçılık sektöründendir (Ünal ve Ülmán, 2020). Bununla birlikte TUIK'in 2020 yılına ait "Balıkçılıkta çalışanların yaş grupları, çalışma zamanı ve deniz ürünleri bölgelerine göre dağılımı" başlıklı veri tablosuna göre 35.540 balıkçıdan 540'ını kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye'de kooperatiflerin demokratik idare ilkesinin uygulanması adına yapılması gerekenlerden sadece biri balıkçılıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesidir. Ünal (2004), su ürünleri kooperatiflerinin balıkçıları, balık kaynakları ve balıkçılık yönetiminden sorumlu idareciler açısından önemi üzerinde durmuş ve balıkçılık sektöründeki kooperatif hareketin başarısını, balıkçıların bu harekete sahip çıkmasına bağlamıştır.

Bu çalışmaya katılan SÜR-KOOP Bölge Birlikleri ve Su Ürünleri Kooperatiflerinin kadın balıkçı varlığını ortaya koymak adına gösterdiği gönüllü katılım, ilgili soruna sahip çıkmak adına önemli bir adımdır. Bu çalışmanın her yıl ve tüm kooperatiflerin katılımıyla rutin olarak yapılması, kadın balıkçılarla ilgili veri tabanının güncellenmesi, geliştirilmesi ve gerçekçi çözümlerin hayata geçirilmesine zemin hazırlayacağı gibi ilgili politikalara da yön verecektir.

ÇALIŞMANIN AMACI

SÜR-KOOP Bölge Birliklere bağlı olan Su Ürünleri Kooperatiflerinde ortak olsun olmasın, ailesi ya da yalnız olarak balıkçılık mesleğine katkı veren kadınların sayısının ve hangi konularda bilgi ve becerilere sahip olduklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya katılan her bir Bölge Birliğin, kendi bölgesindeki kadın balıkçı varlığı hakkında genel görüşe sahip olmasının sağlanması ise ikinci amaç olarak belirlenmiştir.

Bu amaçlar, 2019 yılında Türkiye'nin farklı illerinden 18 kadın balıkçının katılımıyla kurulan SÜR-KOOP Kadın Balıkçı Komisyonu'nun amaçlarına da hizmet etmektedir.

SÜRKOOP Kadın Balıkçı Komisyonu'nun Amaçları

- Geleneksel bir meslek olarak kıyı balıkçılığında kadın balıkçı varlığının güvence altına alınmasına yönelik çalışmalar yürütmek, bu tür çalışmalar yürüten kurumları bilgi tecrübe paylaşımı yoluyla desteklemek,
- Geleneksel kıyı balıkçılığında, kadınların rolünü ve sorun/ihtiyaçlarını tespit etmeye yönelik araştırma konularını belirlemek/desteklemek için Kamu Kurumları, Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirlikleri kurmak,
- Balıkçılık politikalarının toplumsal cinsiyet tabanlı yapılması için ilgili Bakanlıklara veri sağlamak,
- Balıkçılık politikalarının kadın balıkçı varlığı gözetilerek yapılması için yerel ve ulusal düzeyde lobi çalışmaları yürütmek,
- Kadın balıkçıların Su Ürünleri Kooperatiflerine katılımını sağlayacak çalışmalar için Kooperatif yönetimlerini desteklemek.

Çalışma, balıkçılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması için ele alınması gereken sosyal konulardan olan toplumsal cinsiyet eşitliğine ve bu kapsamdaki uluslararası hedef ve stratejilere de katkı sunmaktadır.

Birleşmiş Milletler 72. Genel Kurulu Toplantısında, 2022 yılını **Uluslararası Geleneksel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yılı (IYAFA 2022)** olarak ilan etmiştir. IYAFA 2022 kapsamında hazırlanan Küresel Eylem Planı (IYAFA GAP) ile küçük ölçekli geleneksel balıkçılığı ve su ürünleri yetiştiriciliğini güçlendirmek için küresel bir ivme oluşturulması ve bunlar için sürdürülebilir bir gelecek sağlanması amaçlanıyor. Bu amaç kapsamında tanımlanmış yedi kılavuz başlık ve bunların her biri için çıktı, faaliyetler belirlenmiştir. Bu rapor, Birleşmiş Milletlerin tanımladığı yedi kılavuz başlığa dolaylı olarak

1 Çevresel sürdürülebilirlik: Küçük ölçekli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin uzun

ömürlü olması için biyoçeşitliliğin sürdürülebilir bir şekilde kullanımı

2 Ekonomik sürdürülebilirlik: Küçük ölçekli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği için kapasiteyi değer zincirlerinin desteklenmesi

3 Sosyal sürdürülebilirlik: Küçük ölçekli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin güvenli sosyal haklar ve refah içermesi

4 Yönetişim: Kolaylaştırıcı politika ortamlarının oluşturulması ve güçlendirilmesine küçük ölçekli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin etkin katılımının sağlanması

5 Cinsiyet eşitliği ve eşitlik: Küçük ölçekli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinde kadın ve erkeğin eşit olduğunun kabul edilmesi

6 Gıda güvenliği ve beslenme: Sürdürülebilir gıda sistemlerinde küçük ölçekli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin sağlıklı beslenmeye katkısının teşvik edilmesi

7 Dayanıklılık: Küçük ölçekli balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin çevresel bozulma, afetler ve iklim değişikliğine karşı hazırlıklı olma ve uyum kapasitesini artırma

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nın Avrupa ve Orta Asya için 2019-2022 stratejisi için çalışma konuları

1. Politika ve strateji geliştirmek için toplumsal cinsiyete dayalı veri toplama ve analiz
2. Pazarlama kanallarının geliştirilmesi ve gelir kaynaklarının çeşitlendirilerek kadınların ekonomik olarak güçlenmesi
3. Toplumsal cinsiyet temelli ülke stratejileri, iş birliği programları ve fonlar

Gıda Güvenliği ve Yoksulluğun Ortadan Kaldırılması Bağlamında Sürdürülebilir Küçük Ölçekli Balıkçılığı Güvenceye Almaya Yönelik Gönüllü Kılavuz İlkeleri (FAO, 2015)

8. Toplumsal Cinsiyet

8.1 İlgili tüm paydaşlar, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında, herkes tarafından çaba gösterilmesi gerektiğini ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin yaygınlaştırılıp küçük ölçekli balıkçılık kalkınma stratejilerinin tamamlayıcı bir parçası olması gerektiğini kabul etmelidir. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasındaki bu stratejiler, farklı kültürel bağlamlarda farklı yaklaşımlar gerektirir ve kadınlara karşı ayrımcılık yapan uygulamaları ortadan kaldırmaya yönelik olmalıdır.

8.2 Devletler, uluslararası insan hakları yasalarına bağlı yükümlülüklerine uygunluk göstermeli ve Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı'nın ve diğerlerinin yanı sıra Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW) ile taraf oldukları ilgili belgeleri uygulamaya geçirmelidirler. Devletler, küçük ölçekli balıkçılıkla ilgili izledikleri politikalarda kadınların karar alma süreçlerine katılımını güvenceye almak için çaba göstermelidirler. Devletler, uygulamalarını gözlemlemek üzere, özellikle balıkçılık sektöründe çalışan kadınlar ve ilgili Sivil Toplum Örgütlerine teşvik sağlarken, kadınlara karşı yapılan ayrımcılıklara karşı özel önlemler almalıdır. Kadınlar, balıkçılık kuruluşlarında yer almaları için teşvik edilmeli ve ilgili organizasyonların geliştirilmesi için destek sağlanmalıdır.

8.3 Devletler, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına politikalar ve yasalar çıkarmalı ve uygulanabilir olduğu hallerde sosyal, ekonomik ve kültürel açıları da göz önünde bulundurarak, toplumsal cinsiyet eşitliğiyle örtüşmeyen yasa, politika ve önlemlerde yeniden düzenlemeye gitmelidir. Devletler hem kadınları hem erkekleri, personel olarak işe alarak toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için eylemlerinde başı çekmeli ve hukuki destek de dahil olmak üzere, balıkçılıkla ilgili tüm hizmetlere kadınların ve erkeklerin eşit erişimi olduğundan emin olmalıdır. İlgili tüm paydaşlar, kadınların durumunu iyileştirmek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına yasaların, politikaların ve faaliyetlerin etkilerini değerlendirecek işlevsel değerlendirme sistemleri oluşturmak için birlikte çalışmalıdır.

8.4 İlgili tüm paydaşlar, küçük ölçekli balıkçılıkta kadınların işleri için uygun ve gerekli daha gelişmiş teknolojilerin üretilmesini desteklemelidir.

ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Raporun hazırlık aşamasının ilk adımı olarak 23-24 Eylül 2022 tarihlerinde Ankara'da SÜR-KOOP'a bağlı Bölge Birliklerden 10 Su Ürünleri Mühendisi için eğitim düzenlenmiştir. Bu eğitim programı kapsamında çalışmanın amacı, yöntemi, balıkçılıkta toplumsal cinsiyet eşitliğinin önemi konuları ele alınmıştır. İkinci adım olarak; MS-Excel formatında veri toplama aracı ve bu aracın nasıl kullanılacağını konu alan bilgi notu hazırlanıp uygulayıcılarla paylaşılmıştır.

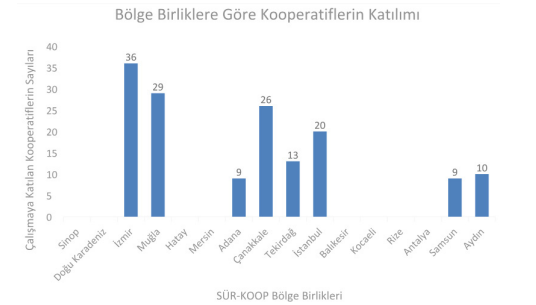
Kadın balıkçı tanımının sadece tekne üzerinde avcılık yapan kişi olarak sınırlandırılmaması gerekliliğinden yola çıkarak; balıkçılığın tüm süreçlerinde (ağ örme, balık satışı, balık temizleme, işleme vb) yer alan kadınların sayılarının derlenmesi için çalışılmıştır.

SÜR-KOOP Bölge Birliklerde çalışan Su Ürünleri Mühendislerinin, kendi bölgelerindeki Su Ürünleri Kooperatiflerinin ortakları konusunda güncel bilgiye hakim kişiler (Yönetim Kurulu başkanı, üyesi, müdürü vb.) ile telefon ve yüz yüze görüşmeleri ile veriler toplanmıştır. Bu görüşmeler, 28 Eylül ve 11 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

VERİLER

Bölge Birliklerin Katılımı

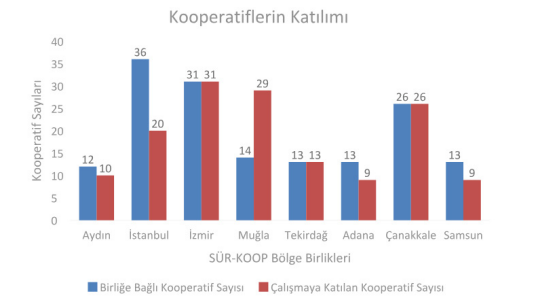
SÜR-KOOP'a bağlı olan 16 Bölge Birlik bulunmaktadır. Çalışma, Birliklerden 8'inin katılımıyla gerçekleştirilmiştir (Şekil 1). Su Ürünleri Kooperatifleri gibi Bölge Birliklerin de gönüllü katılımı esas alınmıştır. Bununla birlikte kimi Bölge Birlikler, bu çalışmayı yürütecek personel eksikliğinden dolayı katılamamıştır.

Şekil 1: Çalışmaya katılan SÜR-KOOP Bölge Birlikleri ve Su Ürünler Kooperatiflerinin sayıları

Kooperatiflerin Katılımı

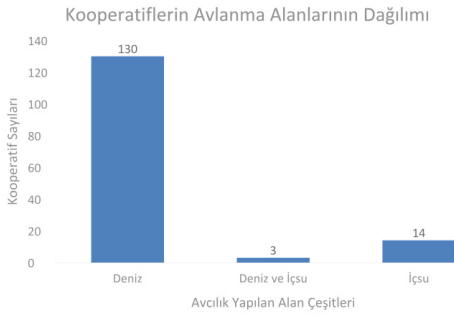
Bölge Birliklere üye olan birim Su Ürünleri Kooperatiflerinin her biri ve bununla birlikte Muğla'da Birlik üyesi olmayan Kooperatiflerle de görüşülmüştür. Bu kapsamda her bir Bölge Birlik için Kooperatiflerin katılım oranları derlenmiş ve toplamda 8 Bölge Birlikten 147 Su Ürünleri Kooperatifi gönüllü olarak bu çalışmada yer almıştır (Şekil 2).

Şekil 2: SÜR-KOOP Bölge Birliklerden çalışmaya katılan kooperatiflerin sayıları

Kooperatiflerin Avlanma Sahalarının Çeşitliliği

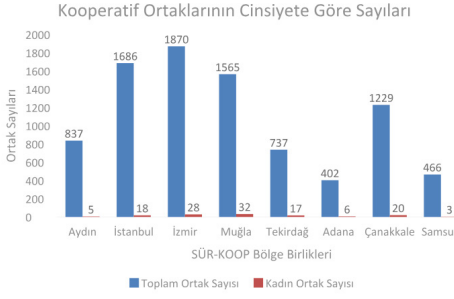
Görüşmelerin yapıldığı Su Ürünleri Kooperatiflerinin ağırlıklı olarak denizde avcılık faaliyetleri yürüttüğü belirlenmiştir (Şekil 3).

Şekil 3: Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinin avcılık yaptığı alanlar

Kooperatif Ortaklarının Cinsiyet Dağılımı

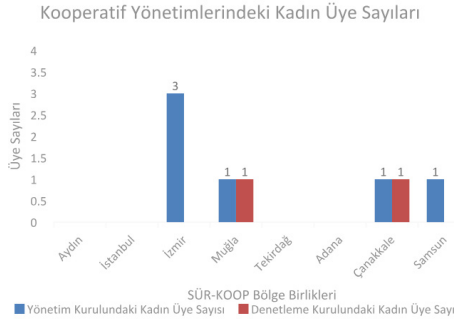
Görüşmelerin yapıldığı 147 Su Ürünleri Kooperatifinin toplam ortak sayısının 8792 olduğu ve bunun 129'unu kadınların, 8663'ünü erkeklerin oluşturduğu tespit edilmiştir (Şekil 4).

Şekil 4: SÜR-KOOP Bölge Birliklerinden çalışmaya katılan kooperatiflerin toplam ve kadın ortak sayıları

Kooperatif Yönetimlerinde Kadın Üye Sayıları

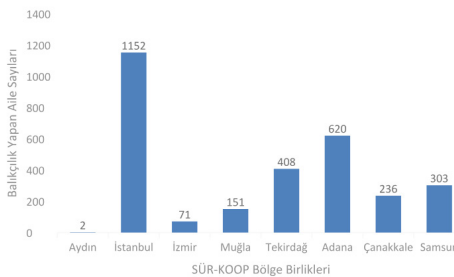
Çalışmaya katılan 8 Bölge Birlikten 147 Su Ürünleri Kooperatifi için Yönetim Kurullarındaki kadın üye sayısının 6, Denetleme Kurullarındaki kadın üye sayısının ise 2 olduğu belirlenmiştir (Şekil 5).

Şekil 5: Su Ürünleri Kooperatiflerinin yönetim organlarındaki kadın üyelerin SÜR-KOOP Bölge Birliklere göre dağılımı

Balıkçılık Yapan Aile Sayısı

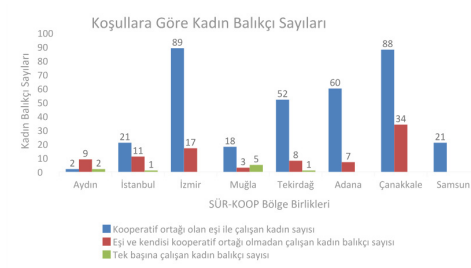
Küçük ölçekli balıkçılığın aile işletmesi formunda olan aile balıkçılığında av öncesi hazırlık, avcılık ve av sonrası süreçler aile bireylerinin katılımı ile gerçekleşmektedir. Çalışmaya katılan 147 Su Ürünleri Kooperatifinde balıkçılık yapan toplam aile sayısının 2943 olduğu belirlenmiştir (Şekil 6).

Şekil 6: Balıkçılık yapan ailelerin SÜR-KOOP Bölge Birliklere göre dağılımı

Koşullara Göre Kadın Balıkçı Sayıları

Tekne üzerinde avcılık, ağ örme, balık temizleme, balık satışı, işleme gibi becerilerle çalışan kadınların eşleri ya da yalnız çalışma durumları araştırılmıştır. Bu çerçevede 9 kadının yalnız çalıştığı, 440 kadının eşi ile çalıştığı belirlenmiştir (Şekil 7). Eşi ile birlikte çalışan kadın balıkçıların sayısı bir önceki grafikte sunulan balıkçılık yapan aile sayısı ile karşılaştırıldığında; 147 Su Ürünleri Kooperatifi için aile balıkçılığında kadınların katılım oranının %14,5 olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Şekil 7: Kadın balıkçıların koşullara ve SÜR-KOOP Bölge Birliklere göre dağılımı

Kadın Balıkçıların Deneyim Dağılımı

Balıkçılığın avcılık öncesi hazırlık, avcılık ve avcılık sonrası faaliyetleri kapsayan süreçlerinde kadın balıkçıların hangi deneyimleri ile hangi konularda çalıştığı incelenmiştir. Avcılık, balık satışı, ağ örme, balık temizleme ve diğer (balık kurutma vb.) çalışma konularında kadınların deneyimleri üzerinde durulmuştur. Sunulan bu çalışma konularından sadece biri ya da birden fazlası için deneyime sahip olan kadınların bulunduğu ve ağırlıklı deneyimin ağ örme üzerine olduğu belirlenmiştir (Şekil 8). Bununla birlikte avcılık deneyim sahibi olunan ve balıkçılığa katkı sunulan konular arasında ikinci sıradadır.

Şekil 8: Kadın balıkçıların, deneyimleri ile balıkçılık faaliyetlerine katıldığı alanların dağılımı

DEĞERLENDİRME

Bugüne kadar kadın balıkçıları konusunda yapılan az sayıda akademik çalışma, kamu kurumları, SÜR-KOOP ve STK'ların çalışmalarına da bilgi sağlayarak yön vermiştir. Bu çalışmalar, kadın balıkçıları için mesleki sorunların ortadan kaldırılabilmesi ve balıkçılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması adına henüz yeterli düzeyde değildir. Balıkçılıkla ilgili veri ihtiyacının bulunduğu diğer konular (av miktarı, av aracı vb.) gibi kadın balıkçılarıyla ilgili veri eksikliğinin giderilmesi, tüm bu çalışmaların ilerlemesi adına önemlidir. Bu nedenle SÜR-KOOP Adana, Aydın, Çanakkale, İzmir, İstanbul, Muğla, Samsun, Tekirdağ Bölge Birliklerinin, çalışmaya katılımı son derece önemlidir.

Bu çalışma, Birleşmiş Milletler üyesi olarak Türkiye'nin uluslararası ölçekteki ilgili hedeflere ulaşması adına katkı niteliğindedir.

Çalışmaya katılan her bir Bölge Birliğin kendi alanındaki balıkçılık faaliyetlerini bütüncül tanımlaması, eylem ve söylemlerini daha geniş çerçeveden ortaya koyması adına da bu rapor ile sunulan veriler önemlidir. Bunun için çalışmanın, SÜR-KOOP Bölge Birliklerin yıllık rutin faaliyetleri arasına girmesi, verilerin güncel tutularak ilgili çalışmaların daha gerçekçi planlanmasına katkı sunacaktır.

22 Ekim 2022 tarih ve 31991 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan Küçük Ölçekli Balıkçılığın Desteklenmesi konulu karar ile tekne ortağı ya da sahibi kadınlara tekne boyutlarına göre %25 oranında daha fazla destekleme yapılacağına yer verilmiştir. SÜR-KOOP Merkez Birliğin 2019 yılında düzenlediği Kadın Balıkçı Komisyon toplantısı sırasında, kadın balıkçıların kooperatif ortaklığını teşvik edeceği gerekçesi ile bu uygulama önerisi ortaya çıkmış ve Tarım ve Orman Bakanlığı'na da aynı gerekçe ile sunulmuştur. Gelecek yıllarda da Su Ürünleri Kooperatifleri Kadın Balıkçı Durum Raporunun hazırlanması, destekleme kararının etkilerinin değerlendirilip Bakanlığa sunmak adına önemlidir.

Çalışma ile görüşülen 147 Su Ürünleri Kooperatifine 129 kadının ortak olduğu ancak balıkçılık faaliyetlerinde yer alan toplam 449 kadının bulunduğu tespit edilmiştir. Bu veriden yola çıkarak kadınların neden kooperatif ortağı olmadığını her bir kooperatifin değerlendirmesi,

si, kooperatiflerin demokratik ve bütüncül yönetimi için yön verici olacaktır. Bununla birlikte TÜİK'in 2020 yılına ait "Balıkçılıkta çalışanların yaş grupları, çalışma zamanı ve deniz ürünleri bölgelerine göre dağılımı" başlıklı veri tablosuna göre 35.540 balıkçıdan 540'ını kadın oluşturmaktadır. TÜİK verilerine mesleğe katkı sunan kadınların gerçek rakamlarının yansımadığı konusunda şüphe oluşmaktadır. Bu nedenle TÜİK verilerinin daha fazla toplumsal cinsiyete dayalı olarak ele alınması konusunun değerlendirilmesi önerilmektedir.

Çalışmaya katılan Su Ürünleri Kooperatiflerinin katılımı değerlendirildiğinde; İzmir, Tekirdağ ve Çanakkale SÜR-KOOP Bölge Birliklerinin tüm üyelerinin çalışmaya katıldığı görülmektedir. Bununla birlikte 14 üye Kooperatifi bulunan SÜR-KOOP Muğla Bölge Birliği'nin yürüttüğü veri toplama çalışmasına toplamda 29 Kooperatifin katıldığı görülmektedir. Bu dört Bölge Birlik için Kooperatiflerin gönüllü katılım oranlarının görece yüksek olmasının nedenleri; birim kooperatifler ve Bölge Birlikleri arasındaki iyi iletişim, görüşmelerin zamanlamasının doğru belirlenmesi ya da çalışmanın yürütüldüğü bölgelerdeki kooperatiflerin konuya ilgisinin yüksek olması olabilir.

EKLER

EK 1: Çalışmaya Katılan SÜR-KOOP Bölge Birlikleri

NO	SÜR-KOOP BÖLGE BİRLİĞİ
1	S.S. TEKİRDAĞ BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ
2	S.S. İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ
3	S.S. MUĞLA BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ
4	S.S. AYDIN BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ
5	S.S. İZMİR BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ
6	S.S. SAMSUN BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ
7	S.S. ÇANAKKALE BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ
8	S.S. ADANA BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLRİ BİRLİĞİ

EK 2: Çalışmaya Katılan Su Ürünleri Kooperatifleri

NO	İL	SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
1	ADANA	S.S. KARATAŞ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
2	ADANA	S.S. AYVALIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
3	ADANA	S.S. SABAKO SAİDİYE KIRMIZIDAM KÖYLERİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
4	ADANA	S.S. YUMURTALIK MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
5	ADANA	S.S. BALKO KARATAŞ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
6	ADANA	S.S. TUZLA BELDESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
7	ADANA	S.S. TABAKLAR KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
8	ADANA	S.S. BAHÇE BELDESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
9	ADANA	S.S. AYVALIK HAYLAZLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
10	AYDIN	S.S. DOĞANBEY TUZBURGAZI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
11	AYDIN	S.S. AKBÜK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
12	AYDIN	S.S. DİDİM SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
13	AYDIN	S.S. AKKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
14	AYDIN	S.S. KUŞADASI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
15	AYDIN	S.S. GÜZELÇAMLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
16	AYDIN	S.S. DAVUTLAR SEVGİL PLAJI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
17	AYDIN	S.S. DAVUTLAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ

18	AYDIN	S.S. YEŞİLKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
19	AYDIN	S.S. SERÇİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
20	İSTANBUL	S.S. KARTAL SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
21	İSTANBUL	S.S. BEYKOZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
22	İSTANBUL	S.S. SELİMPAŞA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
23	İSTANBUL	S.S. SİLİVRİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
24	İSTANBUL	S.S. SARIYER SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
25	İSTANBUL	S.S. EMİNÖNÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
26	İSTANBUL	S.S. BEYOĞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
27	İSTANBUL	S.S. KÜÇÜKÇEKMECE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
28	İSTANBUL	S.S. KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
29	İSTANBUL	S.S. TUZLA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
30	İSTANBUL	S.S. AVCILAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
31	İSTANBUL	S.S. KARABURUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
32	KIRKLARELİ	S.S. LİMANKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
33	İSTANBUL	S.S. YENİKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
34	İSTANBUL	S.S. MİMARŞINAN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
35	İSTANBUL	S.S. BÜYÜKÇEKMECE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
36	İSTANBUL	S.S. KÜÇÜKMUSTAFAPAŞA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
37	İSTANBUL	S.S. ANADOLU KAVAĞI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
38	KIRKLARELİ	S.S. KIYIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
39	İSTANBUL	S.S. ŞİLE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
40	İZMİR	S.S. ALİAĞA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
41	İZMİR	S.S. BALÇOVA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
42	İZMİR	S.S. ALAÇATI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
43	İZMİR	S.S. ÇEŞME DALYANKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
44	İZMİR	S.S. ILDIR KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
45	İZMİR	S.S. SASALI VE ÇEVRE KÖYLERİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
46	İZMİR	S.S. BADEMLİ KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ VE DEĞERLENDİRME KOOPERATİFİ
47	İZMİR	S.S. DİKİLİ MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
48	İZMİR	S.S. FOÇA MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
49	İZMİR	S.S. YENİ FOÇA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
50	İZMİR	S.S. GÜZELBAHÇE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
51	İZMİR	S.S. İZMİR BALIK AVCILARI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
52	İZMİR	S.S. İNECİK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
53	İZMİR	S.S. KARABURUN MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
54	İZMİR	S.S. MORDOĞAN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
55	İZMİR	S.S. SAİP KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
56	İZMİR	S.S. TEPEBOZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
57	İZMİR	S.S. KARŞIYAKA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
58	İZMİR	S.S. ŞEMİKLER, YALI, ÖRNEKKÖY, DEMİRKÖPRÜ, EMEK, İMBATLI ve BAHARİYE MAHALLELERİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
59	İZMİR	S.S. GÜMÜLDÜR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
60	İZMİR	S.S. ÖZDERE AHMETBEYLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
61	İZMİR	S.S. TUZÇULLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
62	İZMİR	S.S. NARLIDERE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
63	İZMİR	S.S. SEFERİHİSAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
64	İZMİR	S.S. SIĞACIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
65	İZMİR	S.S. ÜRKMEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
66	İZMİR	S.S. BALIKLIOVA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
67	İZMİR	S.S. ÇEŞMEALTI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ

68	İZMİR	S.S. KALABAK VE ZEYTİNALAN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
69	İZMİR	S.S. ÖZBEK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
70	İZMİR	S.S. URLA İSKELE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
71	MUĞLA	S.S. AKYARLAR KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
72	MUĞLA	S.S. YALIKAVAK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
73	MUĞLA	S.S. TURGUTREİS SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
74	MUĞLA	S.S. TÜRKBÜKÜ-GÖLKÖY-GÖKÇEBEL KÖYLERİ SU ÜRÜNLERİ
75	MUĞLA	S.S. BODRUM SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
76	MUĞLA	S.S. GÜNDOĞAN KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
77	MUĞLA	S.S. GÜMÜŞLÜK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
78	MUĞLA	S.S. BİTEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
79	MUĞLA	S.S. KAPIKARGIN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
80	MUĞLA	S.S. DATÇA MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
81	MUĞLA	S.S. KARAKÖY KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
82	MUĞLA	S.S. CUMALI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
83	MUĞLA	S.S. MESUDİYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
84	MUĞLA	S.S. FETHİYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
85	MUĞLA	S.S. GÖCEK İNLİCE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
86	MUĞLA	S.S. FETHİYE ÇALIŞ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
87	MUĞLA	S.S. FETHİYE PASPATUR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
88	MUĞLA	S.S. DALKO DALYAN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
89	MUĞLA	S.S. BOZBURUN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
90	MUĞLA	S.S. SELİMİYE KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
91	MUĞLA	S.S. SÖĞÜT-TAŞLICA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
92	MUĞLA	S.S. MARMARIS SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
93	MUĞLA	S.S. SARNIÇ KÖYÜ-AKBÜK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
94	MUĞLA	S.S. GÜLLÜK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
95	MUĞLA	S.S. BOĞAZIÇI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
96	MUĞLA	S.S. KIYIKIŞLACIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
97	MUĞLA	S.S. GÜLLÜK -2 SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
98	MUĞLA	S.S. GÖKOVA ve HAVALİSİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
99	MUĞLA	S.S. AKYAKA BELDESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
100	TEKİRDAĞ	S.S. HOŞKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
101	TEKİRDAĞ	S.S. MÜREFTE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
102	TEKİRDAĞ	S.S. KUMBAĞ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
103	TEKİRDAĞ	S.S. BARBAROS SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
104	TEKİRDAĞ	S.S. KARAIDEMİR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
105	TEKİRDAĞ	S.S. ŞARKÖY SU ÜRÜNLERİ DEĞERLENDİRME KOOPERATİFİ
106	EDİRNE	S.S. SULTANIÇESU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
107	EDİRNE	S.S. MECİDİYE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
108	EDİRNE	S.S. YAYLA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
109	EDİRNE	S.S. ENEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
110	EDİRNE	S.S. KARPUZLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
111	EDİRNE	S.S. KOYUNTEPE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
112	EDİRNE	S.S. İBRİKTEPE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
113	ÇANAKKALE	S.S. GELİBOLU İLÇE MERKEZİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
114	ÇANAKKALE	S.S. DALYAN KÖYÜ GEYİKLİ BELDESİ TAVAKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
115	ÇANAKKALE	S.S. GÖKÇEADA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
116	ÇANAKKALE	S.S. MERKEZ-1 SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
117	ÇANAKKALE	S.S. BABAKALE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
118	ÇANAKKALE	S.S. KÜÇÜKKUYU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
119	ÇANAKKALE	S.S. GÜLPINAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
120	ÇANAKKALE	S.S. GELİBOLU YENİKÖY KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
121	ÇANAKKALE	S.S. YENİKÖY KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
122	ÇANAKKALE	S.S. ÇARDAK VE ÇEVRESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ

123	ÇANAKKALE	S.S. LAPSEKİ İLÇE MERKEZİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
124	ÇANAKKALE	S.S. ECEABAT SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
125	ÇANAKKALE	S.S. KARABİGA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
126	ÇANAKKALE	S.S. KAVAKLI BELDESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
127	ÇANAKKALE	S.S. ANAFARTALAR VE ÇEVRE KÖYLERİ SU ÜRÜNLERİ DENETİM VE DEĞERLENDİRME KOOPERATİFİ
128	ÇANAKKALE	S.S. BALABANLI BEKTAŞ KORUBAŞI SİVRİCE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
129	ÇANAKKALE	S.S. BEŞYOL KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
130	ÇANAKKALE	S.S. GÜNEYLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
131	ÇANAKKALE	S.S. KARAIİNE BEYLİ KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
132	ÇANAKKALE	S.S. KUMKALE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
133	ÇANAKKALE	S.S. KİLİTBAHIR KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ
134	ÇANAKKALE	S.S. KEPEZ BELDESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
135	ÇANAKKALE	S.S. AKSAZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
136	ÇANAKKALE	S.S. ÇANAKKALE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
137	ÇANAKKALE	S.S. BOZCADA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
138	ÇANAKKALE	S.S. KEMER KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
139	SAMSUN	S.S. İLKADIM BELDESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
140	SAMSUN	S.S. KÜPLÜAĞZI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
141	SAMSUN	S.S. TEKKEKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
142	SAMSUN	S.S. CANİK, ÇINARLIK BELDELERİ VE EĞERCİLİ KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
143	SAMSUN	S.S. COSTAL YALI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
144	SAMSUN	S.S. HÜRRİYET BELDESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
145	SAMSUN	S.S. DEREKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
146	SAMSUN	S.S. ALAÇAM TOPLU DOYRAN VE GÖÇKÜN KÖYLERİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
147	SAMSUN	S.S. TERME YALI MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ

KAYNAKLAR

- Doğan, K., 2018. İstanbul İli Su Ürünleri Kooperatiflerinin Ticari Olanakları ve Sorunlarının İncelenmesi. Aquatic Research, 1(4): 180-191. DOI: 10.3153/AR18020
- FAO, 2013. Good practice policies to eliminate gender inequalities in fish value chains. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome. 120 pp
- FAO, 2015. Voluntary Guidelines for Securing Sustainable Small-scale Fisheries in the Context of Food Security and Poverty Eradication, FAO, Rome.
- FAO, 2019. Regional Gender Equality and Action Plan for Europe and Central Asia 2019-2022. Budapest, 100p.
- FAO, 2022. International Year of Artisanal Fisheries and Aquaculture 2022, Global Action Plan. Rome, Italy.
- Gee J, Bacher K. Engendering Statistics for Fisheries and Aquaculture. Asian Fish Sci Spec Issue. 2017;30S:277-90.
- Göncüoğlu, H.; Ünal, V.; Erdem, M., 2007: The role of fisherwomen in Southern Aegean Region of Turkey, XIV. Nat. Fishery Symp. Poster Presentation, 4-7 September, Muğla. pp. 1-426.
- Harper, S., Adshade, M., Lam, V.W.Y., Pauly, D., Sumaila, U.R., 2020. Valuing invisible catches: Estimating the global contribution by women to small-scale marine capture fisheries production. PLoS ONE, 15(3): e0228912.
- Resmî Gazete, 2022. Küçük Ölçekli Balıkçılığın Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar No 2022/6246). Sayı :31991 <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221022-4.pdf>
- Ünal, V. 2004. Regarding fishery cooperatives, (in Turkish). Balıkçılık Mesleki Eğitim Programı Ders Notları. 12 Mayıs 2004, Mordoğan Belediyesi Mesleki Eğitim Merkezi, İzmir.
- Ünal, V., Ulman, A., 2020. The current state and challenges facing the small-scale fisheries of Turkey. Pascual Fernandez, J.J., Pita, C.B., Bavinck, M. (Eds.), Small-Scale Fisheries in Europe: Status, Resilience and Governance. MARE Publication Series, ISSN 2212-6260, ISBN 978-3-030-37370-2, Springer, 610 p.
- Ünal, V., Tosunoğlu, Z., Kartal, E., 2022. Balıkçılar için Temel Bilgiler Yönetişim ve Katılımcılık Rehberi. Balıkçıların Su Ürünleri Politikalarına Aktif Katılımının Güçlendirilmesi Projesi. Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF Türkiye) Yayınları, İstanbul, 74s.

Balon Balığı Rotasını Marmara'ya Çevirdi

İstanbul Su Ürünleri Kooperatifler Birliği Başkanı Erdoğan Kartal, mevsim normallerinin üzerinde seyreden sıcaklıklar nedeniyle Kızıldeniz'den gelip, Akdeniz'e yerleşen zehirli balon balığının Ege Denizi'nden sonra rotasını Marmara Denizi'ne çevirdiğini söyledi.

İklim değişikliğinin denizlere etkisini değerlendiren Kartal, derilerinde veya karaciğerlerinde salgıladıkları zehirle insanlar ve diğer balıklar için öldürücü özellik taşıyan balon balığının küresel ısınmanın etkisiyle Hint Okyanusu'nu aşarak, Ege Denizi'ne geldiğini belirtti. Kartal, bu balığın geldiği ortama hemen adapte olduğunu, işgalci bir tür olarak nitelendirildiğini ifade ederek, Ege'den sonra Marmara'ya yayılma riskinin olduğunu dile getirdi.

Küresel ısınmanın balıkların göç yönlerini değiştirdiğine dikkati çeken Kartal, "İsınma, balıkların boylarının uzunluğunu, üreme kalitesini, hatta rotasını değiştiriyor. Bu nedenle zehirli balon balığını çok kısa sürede Marmara'da, hatta Karadeniz'de görebiliriz. Bu tür çok hızlı üreyor, zehirli olduğu için etrafındaki balıkların yaşama şansını olmuyor. Balıkçıların ağlarına da çok zarar veriyor" dedi.

"Mücadele etmek oldukça zor"

Kartal, balon balığının denizlerde çeşitlilik açısından tehlike arz ettiğini, Tarım ve Orman Bakanlığının bunun zararlarını önlemek için kuyruklarını satın aldığı vurgulayarak, şöyle devam etti:

"İri olanlarına 12,5 lira ödüyor. 2023'te yaklaşık 15 bin civarında zehirli balon balığı Bakanlığa teslim edildi. Bakanlık, balığı toplatarak üremesini engellemeye çalışıyor. Hızlı üreyen bir tür olduğu için mücadele etmek oldukça zor. Balığın içindeki bir kesede zehir var. Bu zehir, insanları felç ediyor hatta öldürebiliyor. Bu balık asla yenmemeli. Profesyonel bir insan tarafından bu balığın ayıklanması lazım. Hatta hiç yenmesi daha iyi, zaten lezzetli bir eti de yok. Hatta yüzerken bile denk gelerseniz uzak durun. Vücudunuzda açık bir yara varsa zarar verebilir. Bu yaz Akdeniz plajlarında görülmeye başlandı çok yüksek. Bu vesileyle vatandaşlarımızı uyarmış olurum."

"Denizlerimizde balıkların boyu eskiye göre oldukça küçüldü"

Kartal, balıkçılık sektörünün yeni yıldan beklentilerini de anlattı.

Bu aylarda en çok hamsinin tezgahlarda yer alması gerektiğini aktaran Kartal, "Ancak eylül ayında Marmara'da hamsi avcılığı başlayınca kış için çok balık kalmadı. Denizlerimizde balıkların boyu eskiye göre oldukça küçüldü. Şu an tezgahlarda olan istavritin de boyu normalin altında kalıyor. O yüzden geçen yıl balıkçılık sektörü açısından iyi bir sezon geçirmedik. Balık fiyatları da oldukça yüksek seyrediyor." diye konuştu.

Sektör açısından 2023'ün en kötü yıllardan biri olduğunun altını çizen Kartal, palamut, lüfer ile çinekopun istendiği kadar olmadığını söyledi.

"Balık üreme oranları düştü, boyları uzamıyor"

Kartal, bir daha böyle bir sezon yaşamak istemediklerini kaydederek, "Hava koşulları

balıkçılığı olumsuz etkiliyor. Eskiden havanın çok soğuk olması sorun olurken şimdi kışların sıcak geçmesi sorun oluyor. İklim değişikliği karada tarımı olumsuz etkilediği gibi denizde de balıkçılığı olumsuz etkiliyor. Balık üreme oranları düştü, boyları uzamıyor. Karadeniz'de 26 derece sıcaklık görmeye başladık." ifadelerini kullandı.

Bu yıl İstanbul'un balık yerine daha çok tavuk yemeye mecbur kalacağına işaret eden Kartal, şöyle devam etti:

"Hamsi yeme şansları az da olsa var ama hamsi fiyatları da 120 lira civarında. İstanbul'un lüferi biraz yüzünü gösterdi ancak kayda değer bir miktarda değil. Bu yıl lüferden beklentimiz daha fazlaydı. Bu nedenle balıkçılık sektörünün geleceği için başta devlete, biz balıkçılara ve vatandaşa görev düşüyor. En kısa zamanda sektörün sorunlarına ilişkin daha radikal kararlar almamız, sürdürülebilirlik için adımlarımızı hızla atmamız lazım. Kaybettiğimiz har an aleyhimize işliyor."

"Pazarda ve markette küçük balıkları almayın"

Kartal, her balığa en az bir sefer yumurtlama hakkı verilmesi gerektiğine vurgu yaptı.

Bunun vatandaşın daha ucuza ve bol balık yemesi için önemli olduğuna dikkati çeken Kartal, "Denizleri de kirliliğe karşı korumak gerekiyor. Balıkçılar aşırı avlanmadan kaçınmalı ve balık boylarına dikkat etmeli. Yasa dışı ve kaçak avcılık balıkçılığın önündeki en büyük sorunlardan biri." şeklinde konuştu.

Tüketicilere de çağrıda bulunan Kartal, "Pazarda ve markette küçük balıkları almayın. Bu şekilde balıkçılık sektörünü de korumuş olursunuz" dedi.

"Zehirli balon balığının karaya bile çıkarılması yasak"

Akdeniz Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Cengiz Deval ise balon balıklarının 200'e yakın türünün olduğunu, bunların bir kısmının tatlı bir kısmının ise tuzlu suda yaşadığını söyledi.

Türkiye'de suların giderek ısınmasının balon balığının adaptasyonunu kolaylaştırdığını vurgulayan Deval, şunları kaydetti:

"Süveyş Kanalı'ndan giren bu balıklar önce Hatay ve Mersin'de görüldü. Daha sonra Antalya ve Ege Denizi'ne geçti. Şimdi Marmara ve Karadeniz'e doğru ilerliyor. Aşırı avcılık nedeniyle diğer balık türlerini azalttı ve ortamda sadece bu zehirli balıklar kalmaya başladı. Zehirli balon balıkları diğer balık türlerini yiyor, keskin bir diş yapısı var. Çok fazla üreyorlar. 1 kiloluk erişkin balon balığının 1 milyon yumurta bıraktığı tahmin ediliyor. Yendiği zaman balığın zehri hemen kendini gösteriyor. Önce insanın dili kuruyor, nefes darlığı, mide bulantısı başlıyor. Müdahale edilemezse yarım saat içinde ölüme neden olabiliyor. Bu nedenle kesinlikle yenmemesi gerekiyor." 🐟

SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

BALIK SATIŞ ve PİŞİRME YERİ - ANKARA

www.sur.coop | www.surkoopekutuphane.org

Kooperatifler Yeni Bir Dünya Kurar

/surkoopekutuphane

/surkoopekutuphane

/surkoop

**SÜR-KOOP
E-KÜTÜPHANE**